

D 2384 E — 1,50€ — TRAVANJ/APRIL 2003 — BROJ / NR. 4 (233)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Suchen. Und Finden.
2003. Das Jahr der Bibel.

Blagoslovljen Uskrs!

Frohe Ostern!

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der
kroatischen katholischen
Gemeinden in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@t-online.de

kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured

Kroatenseelsorge in

Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

P. Josip Klarić

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

Željka Čolić, Stjepan Herceg,

P. Josip Klarić, Ljubica

Markovica-Baban, dr. Adolf

Polegubić, Antonia Tomljanović-

Brkić, P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:

Ljubica Markovica-Baban

Romana Kašaj

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH

64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

NAGRADNI NATJEČAJ

Dvadeset i pet godina „Žive zajednice“

NAGRADNI NATJEČAJ

ZA NAJBOLJU KRATKU PRIČU, PJESMU I CRTEŽ NA TEMU BIBLIJE

„Biblija — knjiga mog života“

„Živa zajednica“ u povodu 25. obljetnice izlazenja raspisuje Natječaj za najbolju kratku priču, pjesmu i crtež na temu Biblije pod nazivom „Biblija — knjiga mog života“. Nagrade: za najbolju kratku priču, za najbolju pjesmu i za najbolji crtež po 250 eura.

Uredništvo i Izdavač mjesečnog lista hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj „Živa zajednica“ u povodu 25. obljetnice izlazenja raspisuje Nagradni natječaj za najbolju kratku priču, pjesmu i crtež na temu Biblije pod nazivom „Biblija — knjiga mog života“. Priče i pjesme se pišu na hrvatskom jeziku, a mogu se pisati i na njemačkom jeziku. Prije toga ne smiju biti nigdje objavljene. Crtež također ne smije biti ranije objavljen. Tekst priče ne smije biti duži od pet stranica DIN A4 formata, pisanih na PC-u ili stroju za pisanje. Ista osoba se može natjecati u sve tri kategorije. Pravo na natječaj imaju sve osobe iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj bez obzira na dobnu granicu. Žiri sastavljen od stručnih osoba odabrat će i proglasiti najbolju kratku priču, pjesmu i crtež.

Nagrade: za najbolju kratku priču 250 EUR, za najbolju pjesmu 250 EUR i za najbolji crtež 250 EUR. Raspisivači natječaja zadržavaju pravo objavljivanja nagradene i ostalih priča, pjesama i crteža pristiglih na Natječaj. Imena dobitnika bit će objavljena u „Živoj zajednici“. Krajnji rok za slanje radova je do 5. rujna, a najbolja kratka priča, pjesma i crtež bit će objavljeni u jubilejskom broju „Žive zajednice“ u listopadu 2003. Pravni postupak je isključen.

Radove za Nagradni natječaj slati na adresu:

„Živa zajednica“, An den drei Steinen 42, 60435 Frankfurt;

tel. 069 954048-0; fax 069 954048-24; E-Mail: zivazajednica@t-online.de

Fünfundzwanzig Jahre „Lebendige Gemeinde“

PREISAUSSCHREIBEN

FÜR DIE BESTE KURZGESCHICHTE, DAS BESTE GEDICHT UND DIE BESTE ILLUSTRATION ZUM THEMA BIBEL

„Die Bibel — das Buch meines Lebens“

Anlässlich ihres 25-jährigen Jubiläums veranstaltet die „Lebendige Gemeinde“ ein Preisausschreiben für die beste Kurzgeschichte, das beste Gedicht und die beste Illustration zum Thema „Die Bibel — das Buch meines Lebens“. Die Preise: Für die beste Kurzgeschichte, für das beste Gedicht und für die beste Illustration jeweils 250 Euro.

Die Redaktion und der Herausgeber des Monatsblattes der kroatischen katholischen Missionen in Deutschland „Lebendige Gemeinde“ veranstaltet anlässlich des 25. Jubiläums des Erscheinens des Blattes ein Preisausschreiben für die beste Kurzgeschichte, das beste Gedicht und die beste Illustration unter dem Titel „Die Bibel — das Buch meines Lebens“. Die Erzählungen und Gedichte werden in kroatischer Sprache geschrieben, können aber auch in deutscher Sprache verfasst werden. Sie dürfen vorher nirgendwo veröffentlicht worden sein. Die Illustrationen dürfen ebenfalls nirgendwo vorher erschienen sein. Der Text der Kurzgeschichte darf nicht länger als fünf DIN A4-Seiten sein, geschrieben auf dem PC oder einer Schreibmaschine. Dieselbe Person kann in allen drei Kategorien als Wettbewerber teilnehmen. Teilnahmerecht sind alle Personen aus den kroatischen katholischen Missionen in Deutschland ohne Rücksicht auf das Alter.

Die Jury, zusammengesetzt aus kompetenten Fachleuten, wählt und ernennt die beste Kurzgeschichte, das beste Gedicht und die beste Illustration.

Preise: Für die beste Kurzgeschichte 250 EUR, für das beste Gedicht 250 EUR und für die beste Illustration 250 EUR. Der Veranstalter des Wettbewerbs behält sich das Recht der Veröffentlichung der besten Erzählungen, Gedichte und Illustrationen, die am Wettbewerb teilnehmen, vor. Die Namen der Gewinner werden in der Lebendigen Gemeinde veröffentlicht.

Die Arbeiten müssen bis spätestens 5. September abgesendet worden sein. Die beste Kurzgeschichte, das beste Gedicht und die beste Illustration werden in der Jubiläumsausgabe der Lebendigen Gemeinde im Oktober 2003 veröffentlicht. Der Rechtsweg ist ausgeschlossen.

Arbeiten für das Preisausschreiben sind an folgende Adresse zu senden:

Lebendige Gemeinde, An den Drei Steinen 42, 60435 Frankfurt;

Tel. 069 954048-0; Fax 069 954048-24; E-Mail: zivazajednica@t-online.de

● INTERVJU: Mr. Pero-Ivan Grgić

Traženje i predlaganje novih rješenja

str.

6

● REPORTAŽA: HKM Speyer

U službi ljudima u potrebi

str.

10

● RIJEČ O RIJEČI: Ante Vučković

Živa riječ

str.

12

BIBLIJA I KATEHEZA

Seminar za pastoralne suradnice i suradnike

Uloga Biblije u katehezi

8

DUHOVNE VJEŽBE

Budućnost duhovnosti — duhovnost budućnosti

9

IZ CRKVE U SVIJETU

Molitveni vapaj za prestanak rata u Iraku

4

ŽIVOT: Marijan Markotić

Vrline i mane

Tamo gdje nedostaje sustavan rad, briga, blizina, prisutnost i svestrano zauzimanje za obična čovjeka, tamo je na djelu puki aktivizam.

22

ŽIVOT: o. Jozo Župić

Andeo oduševljenja

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE

P. Josip Klarić: Dass ich liebe, wo man hasst

Nationaldirektor Pfr. Wolfgang Miehl: Die Missionen sind keine vorübergehende Erscheinung

13-15

|| Godina posvećena Bibliji izvanredna je prigoda da se malo zastane, promisli o svome životu, da se u šutnji pogleda unatrag. ||

Biblija – uskršno svjetlo i nada

Ova 2003. godina posvećena je Bibliji. Tijekom cijele godine želi se aktualizirati Bibliju i približiti je suvremenom čovjeku. I u hrvatskim katoličkim zajednicama u Njemačkoj kroz ovu se godinu nastoji više upoznati Biblija. Tome su se odazvale i hrvatske pastoralne djelatnice i djelatnici posvetivši svoj ovogodišnji seminar daljnijeg usavršavanja u Fuldi upravo Bibliji i katehezi. Tijekom četiri dana intenzivno su razmišljali o ulozi Biblije u katehezi, o korištenju Biblije u vjeronaučnoj nastavi te o kateheti u susretu s Biblijom. Dakako, na seminaru je bilo govora i o glazbenom oblikovanju liturgijskog slavlja te ulozi zbora u liturgijskom slavlju, ali težište je svakako bilo posvećeno Bibliji. „Biblija treba imati središnje mjesto u navješćivanju i katehezi zbog činjenice da je sama Biblija u mnogim djelovima upravo nastala kao plod navješćivanja, kateheze. Osim u katehezi, postoje i drugi oblici susreta vjernika s Biblijom, a to su tradicionalni oblici i oblici izravnog susreta

s Biblijom“, podsjetila je na seminaru dr. s. Valentina Mandarić. Vjera se ponajbolje produbljuje u kontaktu sa živom Božjom riječi, u njoj se dobiva snaga i nadahnuće u raznim životnim prigodama. Riječ Božja ponajviše progovara upravo u šutnji. Brzi ritam života najčešće čovjeka odvodi od sebe samoga, a onda i jedne od drugih. Godina posvećena Bibliji upravo je izvanredna prigoda da se malo zastane, promisli o svome životu, da se u šutnji pogleda unatrag. Toga su svjesni i hrvatski svećenici i đakoni koji djeluju u inozemnoj pastvi u Zapadnoj Europi, a koji su se od 31. ožujka do 3. travnja okupili na duhovnim vježbama u Würzburgu, tijekom kojih je bilo riječi o budućnosti duhovnosti i duhovnosti budućnosti.

Biblija, koja je, kako je to lijepo kazao kardinal Lehmann, snaga za život i uz sakramente najdragocijenije blago povjerenje Crkvi, i danas u ovome nemirnom vremenu postaje neugasivo uskršno svjetlo i nada.

Urednik

Iz Delegatova pisma

Gdje je mržnja, da donosim ljubav

Nadali smo se miru, a došao je rat. Uzdali smo se u diplomaciju i dogovor, a progovorilo je oružje. Stradavaju slabi i nevini, starci i djeca, svi; jednom riječju stradava čovjek. Čini se kako se od Kajina i Abela u međuljudskim odnosima ništa nije promijenilo, osim moderne i precizne ratne tehnike. Zašto ustaje čovjek protiv čovjeka, narod protiv naroda? Koji se ciljevi žele postići, kako to sve pred svojom savješću, pred drugima i pred Bogom opravdati? U Bibliji čitamo kako je Kajina Bog pitao za njegova ubijenoga brata Abela te ga za to okrutno ubojstvo osudio na lutalački i nemirni život. Što mi činimo kao kršćani za mir među ljudima i među narodima, za mir među religijama? Sveti Otac je 1986. kao i 2002. godine pokazao svima put koji vodi miru među narodima i religijama kada je pozvao na međureligijski susret i međureligijsku molitvu sve poznatije vjerske vođe u grad sv.

Franje, u Asiz. Na svojim čestim putovanjima Papa se susreće sa svima: političarima, akademikima, mladima, vjerskim vođama. Ulazi u sve bogomolje, u sinagoge, džamije... On je neumoran u svojim molitvama i pozivima za mir. Koliko je apela uputio, političara primio, svojih izaslanika poslao i koliko je molio da ne dode do rata u Iraku? Papa nas poziva na molitvu za mir u svijetu. On nas potiče na ekumenizam i dijalog. Na to nas poziva i ova mjesna Crkva, koja prednjači u ekumenskom djelovanju. Zajednički ovogodišnji katolički, odnosno crkveni dan koji će se održati u Berlinu dobar je pokazatelj plodnoga ekumenskog rada kako Katoličke tako i Evanđeličke Crkve.

U tom smislu, drage čitateljice i čitatelji „Žive zajednice“, želim svima Vama sretan i blagoslovljen Uskrs i svako dobro do sljedećeg izdanja Vašega i našega lista.

Vaš P. Josip Klarić, delegat

Molitveni vapaj za prestanak rata u Iraku

|| Papa redovito ponavlja da za mir nikada nije kasno, da još uvijek postoji mogućnost za pregovore te upozorava na užase koje je ovaj rat donio civilnom stanovništvu. ||

Nakon niza diplomatskih pokušaja, na koje su se moćnici ovoga svijeta oglušili, papa Ivan Pavao II., premda ne prestaje upućivati oštre opomene onima koji su odgovorni za rat u Iraku, s vjernicima se u korizmeno vrijeme ponovno okrenuo postu i molitvi. „Obratimo se sada Presvetoj Djevici Mariji, koju su novi blaženici ljubili i častili osobitom pobožnošću. Od nje zazovimo, nadasve u ovome trenutku, dar mira. Njoj povjerimo, osobito, žrtve rata i obitelji koje su u patnji. Njima se osjećam duhovno bliskima ljubavlju i molitvom.“ Rekao je to Sveti Otac na Trgu sv. Petra prije molitve Andeoskog pozdravljenja 23. ožujka stavlajući, uz veliku proslavu proglašenja pet novih blaženika, u prvi plan zauzimanje i molitvu za mir u svijetu, posebno za prestanak rata kojega su pokrenuli SAD i saveznici protiv Iraka.

Netko će odgovarati pred Bogom, savješću i poviješću

Naime, dočim je Sveta Stolica bila obaviještena o „neizbježnosti“ rata u Iraku, predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice Joaquín Navarro-Valls dao je 18. ožujka izjavu za javnost u kojoj je napisano: „Tko odlučuje da su iscrpljena mirovna sredstva koja međunarodno pravo stavlja na raspolaganje, preuzima tešku odgovornost pred Bogom, svojom savješću i poviješću.“ No, samo dva dana kasnije bilo je, na žalost, već — prekasno! Sveta Stolica tada se, ne krijući svoje razočarenje razvojem događaja, oglasila ponovno: „Sveta Stolica s dubokom je bolju čula za razvoj posljednjih događaja u Iraku. S jedne strane, žali što iračka vlada nije prihvatila rezolucije Ujedinjenih naroda i sam Papin poziv, koji su tražili razoružanje zemlje. S druge, žao joj je što je prekinut put pregovaranja, prema međunarodnom pravu, za mirovno rješenje iračke drame.“ U takvim prilikama, sa zadovoljstvom je prihvaćena vijest da različite katoličke ustanove u Iraku na-

stavljaju obavljati svoje djelatnosti pomagajući tom stanovništvu. Da bi pridonijeli djelu solidarnosti, i Apostolska nuncijatura koju vodi nadbiskup mons. Fernando Filoni, ostat će otvorena u ovome razdoblju, u svojem sjedištu u Bagdadu. Nuncij Filoni ostaje u Bagdadu, unatoč težini prilika,

Rat najčešće pogađa nedužno civilno stanovništvo

jer je trajna tradicija Svete Stolice da njezini diplomatski predstavnici ostaju blizu stanovništvu kojemu su poslani, pa i u „situacijama krajnje opasnosti“.

Vjernici mole, zvona zvone za mir

U inicijative Svete Stolice da se prekine rat i stradanje nevinih žrtava u Iraku uključili su se i vjernici po cijelome svijetu, o čemu su mediji svakodnevno prenosili svoja izvješća. Tako su talijanski katolici 20. ožujka izašli na ulice, molili i postili, dok su crkvena zvona zvonjavom razglašavala odbacivanje rata kao mogućnosti za rješavanje kriza među narodima. Kako je iz talijanskoga dnevnog lista „Il Giornale“ prenio austrijski Kathpress iz Rima, jasno Papino protivljenje ratu dovelo je do „mobilizacije talijanske Crkve“, a vjernici su organizirali molitvena bdjenja za mir.

„Ratom u Iraku započeo je Veliki petak“

Firentinski nadbiskup Ennio Antonelli pozvao je na post i na molitvu krunice za mir, a nadbiskup Udina mons. Pietro Brollo 20. ožujka navečer izjavio je da je „početkom rata

u Iraku već došao Veliki petak“. Sada je potrebna neprekidna molitva kako bi rat prestao, rekao je mons. Brollo. No, katolici nisu ostali samo u svojim zemljama i samo u molitvi. Tako je služba za pomoć Malteškoga viteškog reda žurno u pomoć priskočila izbjeglicama, kojih prema njihovim podacima, na granici s Turskom ima oko 30.000. Apostolski nuncij mons. Filoni u telefonskom je razgovoru za Vatikanski radio u petak ujutro 21. ožujka, istaknuo da se stanovništvo Bagdada, nakon dva vala bombardiranja drži „relativno stabilno“. Isto tako, mons. Filoni potvrdio je kako građani Bagdada ništa ne znaju o stanju na jugu Iraka, a potvrdio je kako će i dalje ostati u Bagdadu, koji je neposredno uz napad, posvećen — kao i cijeli Irak — Majci Božjoj Kraljici mira. Toj posveti priklonili su se svi kršćani u Iraku, a sam čin posvete bio je 21. ožujka u kaldejsko-katoličkoj katedrali sv. Josipa u Bagdadu. Kip Majke Božje Kraljice mira danima je „hodočastio“ od jedne do druge crkve. Za mir su molili i kršćani i muslimani, koji isto časte Mariju, kako bi joj prenijeli svoju žudnju za mirom i izrazili svoje protivljenje ratu.

Gdje je mjesto Ujedinjenim narodima?

Nakon američko-savezničkoga napada na Irak, opravdano se, pred svjetsku javnost, postavljaju teška pitanja s još težim odgovorima. Tako je trajni predstavnik Svete Stolice pri Ujedinjenim narodima u Ženevi nadbiskup Diarmuid Martin istaknuo važnost uloge Ujedinjenih naroda kao svjetskoga autoriteta, koji je ovom američkom odlukom ugrožen. Prema viđenjima Svete Stolice, svaka država koja se prikloni jednostranoj primjeni sile, djeluje „izvan međunarodnog legitimiteta“. Trg sv. Petra, za svakoga pojavljivanja pape Ivana Pavla II. pretvara se u pravi „centar mira“. Papa redovito ponavlja da za mir nikada nije kasno, da još uvijek postoji mogućnost za pregovore te upozorava na užase koje je ovaj rat donio civilnom stanovništvu. — M. K.

Solidarnost s nevinim ratnim žrtvama

U tijeku je kupovina 3.000 kuća kao i isporuka građevinskog materijala za 2.000 korisničkih obitelji, što je osigurano sredstvima proračuna Republike Hrvatske za 2003. godinu.

Američkim napadom na Irak prožete su sve teme hrvatskih medija i brojnih zasjedanja kako civilnih vlasti tako i crkvenih. Hrvatski biskupi u zajedništvu sa Svetim Ocem potreseni tragičnim napadom na Irak pozivlju vjernike na molitvu i izražavaju svoju solidarnost s nevinim žrtvama. Također, izražavaju

U Novigradu na Dobri okupilo se više od 350 mladih iz dugoreško-mrežničkog dekanata u Zagrebačkoj nadbiskupiji

vaju svoju zabrinutost za ratne posljedice u međunarodnim odnosima. Biskupska konferencija BiH na svom zasjedanju u Mostaru od 22. do 27. ožujka razmotrila je ponovni najavljeni program pohoda Svetoga Oca u BiH gdje bi proglasio blaženim dr. Ivana Merza. Raspravljali su o središnjem slavlju Katoličkoga dana. Predsjednik Biskupske konferencije BiH mons. dr. Komarica zahvalio je dosadašnjem apostolskom nunciju mons. Giuseppu Leanzu koji nakon četverogodišnjeg mandata u BiH odlazi na službu u Bugarsku. Uz pojedinačne korizmene poruke hrvatskih biskupa, zajedničko korizmeno pastirsko pismo uputili su zagrebački biskupi na čelu s predsjednikom Hrvatske biskupske konferencije mons. Josipom Bozanićem. Pismo je upućeno u duhu Druge zagrebačke sinode. U Biskupskom ordinarijatu u Gospiću 25. ožujka održana je sjednica članova Biskupijske komisije HBK za praćenje zbrinjavanja useljenika. O pitanjima rješavanja stambenog zbrinjavanja na područjima od posebne državne skrbi raspravljali su nadbiskup zadarski Ivan Prenda, biskup šibenski Ante Ivas, biskup gospičko-senjski i domaćin dr. Mile Bogović te pomoćnik ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo Lovre Pejšković. Pejšković je predstavio dosadašnje aktivnosti ministarstva i plan konačnog zbrinjavanja s ciljem povrata imovine vlasnicima. Preko Agencije za promet nekretninama u tijeku je kupovina 3.000 kuća i isporuka građevinskog materijala za 2.000 korisničkih obitelji, što je osigurano sredstvima iz proračuna RH za 2003. g.

U 87 župa ubijeno oko 17.000 rodoljuba

Na nacionalnoj razini u Hrvatskoj se provodi akcija Hrvatskoga Caritasa za suzbijanje ovisnosti od droge i alkohola. Ona se temelji, na duhovnoj terapiji jer ovisniku pruža cjelovitu sliku o njemu, zatim mu daje snagu duha koji nadilazi moć ovisnosti. Predočuje mu motivacije koje su transcendentalne i uvjerava u vjernost Stvoritelja koja je bezuvjetna u ljubavi i praštanju. U duhu Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije započeo je susret mladih po dekanatima. Tako se u Novigradu na Dobri okupilo više od 350 mladih iz dugoreško-mrežničkog dekanata. Uz dekanat, župu domaćina susrete organizira Nadbiskupijsko povjerenstvo za pastoral mladih koje vodi Božidar Tenšek. Uz euharistiju, predavanja, molitveno-meditativni i glazbeni program mladi razmjenjuju vjerna iskustva te kao vjernici pokušavaju odgovoriti novim izazovima u društvu. Također, 15. ožujka priređen je susret mladih grada Rijeke na kojem se okupilo oko 250 mladića i djevojaka.

Tijekom korizme u Zagrebu su se održavale socijalne tribine u organizaciji Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji. Na samom početku otvaranja tribina govorio je i nadbiskup zagrebački mons. Josip Bozanić, a tribine su se odnosile na aktualnu socijalnu sliku u Republici Hrvatskoj i ulogu Crkve u njezinoj izgradnji. Među kulturnim događajima posebnu pozornost privuklo je

predstavljanje knjige „Župljani župa povjerenih Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja žrtve rata 1941.—1945. i od 1991.—1995.“ autora fra Petra Bezine koja je predstavljena u Splitu 12. ožujka. U župama Zagrebačke nadbiskupije biskupi aktivno obavljaju pastirske pohode. U Bosni i Hercegovini od 10. do 13. ožujka boravilo je izaslanstvo Svete Stolice za organizaciju Papinih pastoralnih putovanja predvođeno mons. Renatom Bocardom, predstojnikom protokola Državnog tajništva Svete Stolice. Izaslanstvo je pohodilo Sarajevo i Banju Luku, mjesta mogućega Papinog pohoda Bosni i Hercegovini.

Sarajevski glumac nagradio Isusov kip

U isto vrijeme 13. ožujka u sarajevskoj katedrali oskrvnut je Isusov kip za čije je oskrvnuće odgovornost preuzeo sarajevski glumac Feđa Šukan. Veliki broj dolaska vjernika u Međugorje potvrđuje podatak da je u 2002. podijeljeno 1.138.000 pričesti, zatim da je sumisilo 27377 svećenika, odnosno osam biskupa. Podaci govore da je samo u siječnju ove godine podijeljeno 50.000 pričesti, a sumisilo je 743 svećenika. O obljetnici smrti kardinala Franje Kuharića diljem Domovine slavljene su spomen mise u kojima je sudjelovalo mnoštvo vjernika. U Dječaćkom sjemeništu na zagrebačkoj Šalati prikazan je cjelovečernji dokumentarni film „Kardinal vjere, pravde i ljubavi“, te četiri knjige kardinalovih meditacija, knjige o kardinalovim susretima s iseljenim Hrvatima u Južnoj Americi i spomen medalje.

Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za ekumenizam na svom sastanku 10. ožujka izrazilo je uvjerenje da rješenje međunarodnih sporova treba tražiti u duhu pravednosti i mirotvornih načela evanđelja. U priopćenju je istaknuto da predstojeći Papin pohod Hrvatskoj ima i svoje ekumensko i međureligijsko značenje. Svećenik vrhbosanske nadbiskupije Tomo Knežević kao izaslanik kardinala Vinka Puljića posjetio je hrvatske zatvorenike u Hagu od 4. do 8. ožujka.

O.A.

RAZGOVOR S RAVNATELJEM DUŠOBRIZNIŠTVA ZA HRVATE U INOZEMSTVU MR. PEROM-IVANOM GRGIĆEM

Traženje i predlaganje novih rješenja

Biskupi iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine izabrali su početkom ožujka 2002. mr. Peru-Ivana Grgića za ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, a tu je službu preuzeo 19. rujna 2002. od đakovačkog svećenika prof. dr. Pere Aračića. Mr. Grgić se srdačno odazvao i u razgovoru za „Živu zajednicu“ progovorio o važnosti te službe za hrvatsku dijasporu, ali i drugim važnim pitanjima povezanim s dušobrižništvom Hrvata katolika u inozemstvu.

Žz: Gospodine Ravnatelju, predstavite se ukratko našim čitateljima?

Pero-Ivan Grgić: Rođen sam 25. lipnja 1952. u Vinkovcima. Odrastao sam u Bosanskoj posavini, u župi Oštra Luka-Bok (općina Orašje, Vrhbosanska nadbiskupija). Školovao sam se najprije u Boku i Tolisi, a potom kao kandidat Banjolučke biskupije u Subotici, Sarajevu i Innsbrucku. Za svećenika sam redan 6. lipnja 1982. u Rimu. Pastoralno sam djelovao u Banjoj Luci i nekoliko drugih župa Banjolučke biskupije, zatim po pet godina u Tajništvu Biskupske konferencije i Caritasu Banjolučke biskupije, te posljednje četiri godine kao odgojitelj u bogosloviji i profesor filozofije na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu. Biskupi iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine izabrali su me početkom mjeseca ožujka 2002. za ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, a tu sam službu preuzeo 19. ruj-

na 2002. od đakovačkog svećenika prof. dr. Pere Aračića.

Ujedinjavanje i usklađivanje različitih aktivnosti

Žz: Koja je uloga ravnatelja za hrvatsku inozemnu pastvu?

Pero-Ivan Grgić: Budući da ravnatelj biraju biskupi obiju naših biskupskih konferencija on treba ujedinjivati i usklađivati različite aktivnosti vezane za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu, ali također pratiti aktualna zbivanja na razini Crkve u svijetu koja se odnose na općenitu ili posebnu skrb Crkve za migrante te biskupe i druge uključene u rad s migrantima obavještavati o bitnim kretanjima koja su važna za dušobrižništvo iseljenika i migranata. U tom smislu ured ravnatelja (trenutno sam u uredu još sam) obavlja dio administrativnih poslova koje traže crkveni propisi, stoji na usluzi dušobrižnicima glede različitih informacija, posredovanja ili pomagala (npr. materijala za Iseljenički dan), a ravnatelj sudjeluje na međunarodnim susretima koji razmatraju migrantska pitanja, pastoralnim i studentskim susretima hrvatskih dušobrižnika u inozemstvu, pohodi hrvatske katoličke misije, održava kontakte s institucijama i tijelima koja imaju određenu ulogu glede života, rada, obrazovanja ili informiranja naših sunarodnjaka u inozemstvu.

Žz: Čemu ćete dati prioritet u svom djelovanju?

Pero-Ivan Grgić: Kako sam zbog nedavno preuzete službe ravnatelja još na putu upoznavanja kako crkvenih dokumenata i smjernica glede pasto-

rala migranata tako i korpusa dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, njegovih problema i potreba, a osim toga dužan sam odgovarati na tekuće obveze, teško bih sada mogao navesti određene prioritete. Mogu kratko ponoviti ono što sam iznio jesenas na susretu u Opatiji. Posvetit ću se isključivo potrebama inozemne pastve, nastojati što bolje upoznati rad u misijama i potrebe pastoralnih djelatnika, poraditi na izradi strategije pastoralnog u našoj dijaspori, promicati jedinstvo i povezanost inozemne pastve s Crkvom u domovini, a sve to u suradnji s našim pastoralnim djelatnicima u inozemstvu.

U inozemstvu od dva i pol do više od tri milijuna Hrvata katolika

Žz: Koliko je brojna hrvatska katolička zajednica u svijetu i u kojim je sve krajevima svijeta prisutna?

Svakako je jedna važna poteškoća poimanje jedne važne poteškoća poimanje svećenika, a pitanje koncepta hrvatskog dušobrižništva u dijaspori se ne treba odvajati od općeg pastoralnog plana i programa u domovinskim dijecezama. Možda se u pokretanju biskupijskih sinoda daju nazrijeti novi počeci pastoralnog oživljavanja, koji će omogućiti oblikovanje jasnog nacrtu za inozemno dušobrižništvo.

Pero-Ivan Grgić: Procjene kazuju kako privremeno ili trajno izvan Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine živi oko dva i pol ili čak više od tri milijuna katolika Hrvata. Najviše ih je u zemljama Sjeverne Amerike, zatim Europe, Australije i Novog Zelanda, Južne Amerike, a najmanje u Južnoafričkoj Republici. U svijetu djeluje oko 190 hrvatskih katoličkih misija, većina ih je u Europi: u Njemačkoj 85, u Švicarskoj 13, u Austriji 8 itd., a gotovo 80 u prekomorskim zemljama: u SAD 32, u Kanadi 19, u Australiji 14, u Južnoj Americi 3, na Novom Zelandu dvije i jedna u Južnoafričkoj Republici.

Snimio: A. Polegubić

Žz: *Osjeća li se nedostatak pastoralnog osoblja u našim misijama, i kako će se u budućnosti rješavati taj sve istaknutiji problem?*

Pero-Ivan Grgić: U posljednja dva-tri desetljeća moglo se u novoosnovane misije bez većih odricanja slati svećenike, redovnike i redovnice iz domovine. U međuvremenu je u Hrvatskoj, a također u Bosni i Hercegovini broj svećeničkih i redovničkih zvanja znatno opao. Kako nema brojnijeg podmlatka, pastoralno osoblje i u domovini i u hrvatskoj dijaspori biva starije. Sad je očito, da domovinska Crkva, barem u dogledno vrijeme, neće moći kao ranije odvajati pastoralno osoblje i slati ga u hrvatsku dijasporu. Inače je to problem s kojim se, uz neke izuzetke, susreće čitava Crkva. Nisu mi poznata idealna rješenja tog problema. Neke ćemo terete možda kroz izvjesno vrijeme morati zajedno nositi. Ali to ni mene, a ni druge uključene u skrb za pastoral naših vjernika, ne treba zaustaviti u traženju i predlaganju novih rješenja. Svakako, odlučujući riječ imat će u tome crkveni pastiri, jer je njima povjerenost nadgledanje i vođenje Crkve.

Integracija — upoznavanje i poštivanje tuđega, a čuvanje svoga

Žz: *Danas se u zemljama u kojima žive naši sunarodnjaci Hrvati, poglavito u zemljama Zapadne Europe, sve više govori o integraciji katolika drugih materinskih jezika u domaću Crkvu i društvo. Kako Vi gledate na taj proces?*

Pero-Ivan Grgić: Držim da se činjenica integracije nazire već u onoj narodnoj izreci: s kim si onakav si. Boraveći, radajući, družeći se s drugima ljudi se prilagođavaju okruženju, jer im u

konačnici na taj način život postaje lakši. Stoga će proces integracije teći teže i sporije u novopridošlih starijih osoba, a u sasvim mladih on se neće gotovo ni primijetiti jer će ga oni prihvatiti s normalnom socijalizacijom. Tu leži uzrok razlika između prve, druge, treće generacije naših ljudi u dijaspori. Ali isto vrijedi i za druge etničke zajednice. Mislim da druge dvije mogućnosti: stvaranje geta, dakle manje-više izolacija prema društvenom okruženju, i asimilacija nikako ne mogu predstavljati dobre

alternative. Ako ispravno razumijem povijest, onda bih rekao kako su upravo geta često vodila do nepovjerenja, neprijateljstava i dramatičnih sukoba među različitim etničkim i vjerskim skupinama. Asimilacija, grubo uzevši, znači odbacivanje i zapostavljanje svega svoga, a prihvaćanje tuđega. Na taj se način ne gubi samo bogatstvo tradicije, kulture, jezika i svega drugog što je vlastito jednom narodu nego same osobe gube ravnotežu, bilo svojom isključivošću i sklonošću nasilju, bilo zapadanjem u opću bezvoljnost. Stoga je po mome mišljenju proces integracije na pravome putu onda kad se upoznaje i poštuje tuđe, a svoje čuva. Znam, to je sve drugo nego lako i jednostavno ostvariti. Pasternik veli: „Život nije što i polje prijeći“.

Žz: *Na opatijskom skupu pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe prošle godine istaknuto je kako se od Crkve u Hrvata očekuje prije svega koncepcija za hrvatsko dušobrižništvo u inozemstvu. Kakav je odjek skup imao u cjelokupnoj crkvenoj i društvenoj javnosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini i koliko se o toj problematici ozbiljno razmišlja?*

Pero-Ivan Grgić: Mediji su, kao što znate, donijeli informaciju o tome skupu, neki objavili zajedničko priopćenje, a komentara je bilo malo. U osobnim sam susretima s našim biskupima i redovničkim poglavarima doživio da se i te kako zanimaju za probleme koji tište inozemnu pastvu. Svakako je jedna važna poteškoća pomanjkanje svećenika, a pitanje koncepta hrvatskog dušobrižništva u dijaspori se ne treba odvajati od općeg pastoralnog plana i programa u domovinskim dijecezama. Možda se u pokretanju biskupijskih sinoda daju nazrijeti novi

počeci pastoralnog oživljavanja, koji će omogućiti oblikovanje jasnog nacrtu za inozemno dušobrižništvo.

„Budućnost se gradi danas, sad i ovdje“

Žz: *Kako vidite daljnji razvoj naše brojne hrvatske katoličke zajednice u inozemstvu?*

Pero-Ivan Grgić: Vaše se pitanje tiče budućnosti, a ona je nešto posve nezvjesno i u pravilu su sva predviđanja naknadno morala pretrpjeti barem korjenita tumačenja. Desetljećima, a može se reći i stoljećima, naš je narod čeznuo za osamostaljenjem, sad su mnogi razočarani jer i samostalnost zahtijeva intelektualni, etički, politički i svaki drugi rad, a to je naporno i nimalo jednostavno. Budućnost se gradi danas, sad i ovdje. Dakako, da bi se danas konstruktivno i s motivacijom gradilo potrebne su jasne vizije, ideali. U tome smislu vjerujem da će i za hrvatsku katoličku zajednicu u inozemstvu od bitne važnosti ostati ukorijenjenost u Kristovom evanđelju, vjernost Crkvi i sudjelovanje u njezinu izgrađivanju, a u nacionalnom pogledu čuvanje svijesti o svome identitetu, njegovanje tradicije i živim vezama s domovinom. Konkretni oblici jedne i druge dinamike će se zacijelo mijenjati, ovisno o okolnostima i zahtjevima vremena. Na primjer, ulaskom Republike Hrvatske, a s vremenom također Bosne i Hercegovine i drugih zemalja u kojima žive Hrvati, u Europsku uniju, naći će se naše zajednice pred drukčijim zadacima i izazovima, o kojima mi sada malo znamo. Ali upravo je u tom nepoznatom i novom draž budućnosti.

Žz: *Vaša poruka za kraj?*

Pero-Ivan Grgić: Htio bih i ovim putem zahvaliti svim našim pastoralnim djelatnicima koji često osamljeni, u skrovitosti, uz mnoga odricanja i boreći se nekad s osobnim problemima ustraju u podizanju vjere i čuvanja nacionalnog identiteta među Hrvatima u inozemstvu. Uza sve nedostatke koji se ne mogu osporiti, želim ih potaknuti da unesu što više svjetla i ljubavi u svoj rad. Neka ne odustanu tražiti pomoć, makar moglo izgledati da Crkva u domovini ne čuje ili ne razumije. Na kraju, hvala Vam na ovoj mogućnosti susreta i komunikacije s našom dijasporom. Svima želim milosne dane korizmenog vremena i sretnu svetkovinu Kristova uskrsnuća. **Razgovarao: Adolf Polegubić**

FULDA

Seminar za pastoralne suradnice i suradnike

Uloga Biblije u katehezi — bila je tema seminara za pastoralne suradnice i suradnike iz hrvatskih katoličkih misija iz Zapadne Europe koji je održan od ponedjeljka 24. do četvrtka 27. ožujka u Bonifatiushaus u Fuldi u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

Sve je na početku pozdravio delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj fra Josip Klarić koji je ujedno i predvodio euharistijska slavlja.

Dr. s. Valentina Mandarić s Katehetskog instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u prvom predavanju naslovljenom „Uloga Biblije u katehezi“ istaknula je kako proglašavajući ovu godinu Biblije, Crkva želi dati intenzivniji impuls u poticanju vjernika da se trajno vraćaju na izvore svoje vjere, a to su, kako je istaknula, biblijski izvori. „Biblija je u pravom smislu riječi knjiga Crkve, izvor i nezamjenjiva norma za navještaj, molitvu, poslanje, formaciju.“ Govoreći o katehezi i riječi Božjoj, kazala je kako kateheza po samoj svojoj naravi pripada djelatnostima Crkve koje su u službi Riječi, tj. ona je i služiteljica Riječi. „Mjesto i uloga Biblije u katehezi danas, doživjela je duboke promjene koje su započele ili su se najjačnije potencirale. Osim u katehezi, postoje i drugi oblici susreta vjernika s Biblijom, a to su tradicionalni oblici i oblici izravnog susreta s Biblijom“, kazala je s. Mandarić.

U drugom predavanju naslovljenom „Kako koristiti Bibliju u vjeronaučnoj nastavi“, istaknula je kako je za Crkvu oduvijek čitanje Biblije važno kao i euharistija. Govoreći o poteškoćama u komunikaciji s biblijskim tekstom, kazala je kako se prema kršćanskoj vjeri, u Bibliji objavljuju istina i volja Božja. U trećem predavanju govorila je o kateheti u susretu s Biblijom. „Da bi metode bile zaista učinkovite,

potrebno je najprije da sam vjeroučitelj uspostavi familijaran odnos s Biblijom, u tolikoj mjeri da njegov jezik postane biblijski, njegovi stavovi biblijski stavovi. Kateheta mora dozvoliti da ga Božja riječ odgaja kako bi uvijek iznova otkrio da je to riječ života, a time će onda shvatiti da je i 'izvor kateheze.'“ Jasno je da kateheta ne smije i ne može računati s laganim i jeftinim uspjehom, već mora biti spreman sve dublje ponirati u biblijsko iskustvo i u njemu tražiti nadahnuća za

Dr. s. V. Mandarić

Mo. I. Žan

djelovanje u ovom vremenu. Onaj, naime, tko svojim životom ne svjedoči da je njemu Biblija „hrana i piće“ i da od nje živi, uzalud će se truditi da Bibliju približi djeci i mladima. Samo duboko iskustvo postaje poruka. To znači da kateheta mora biti pogođen, potresen Radosnom vijesću u vlastitom životu“, istaknula je dr. s. Valentina Mandarić zaključivši kako je Biblija knjiga srca te kako je pravo razumjeti može tek kad ju se zavoli.

Nakon svakog predavanja slijedio je praktični rad po skupinama, a nazočni su sudjelovali i u živoj diskusiji. U tijeku seminara govorio je i mo. Ivan Žan najprije o glazbenom oblikovanju liturgijskog slavlja, a potom i o ulozi zboru u liturgijskom slavlju. Između ostalog je kazao kako je liturgijska glazba od najranijih vremena vezana uz biblijske tekstove i to s jedne strane psalme, a s druge strane uz

hvalospjeve. „U svom razvojnem putu preko gregorijanskog i zbornog pjevanja ona je zadržala ono bitno a to je da je ona službenica liturgije, a ne njezina gospodarica. Liturgijsko slavlje u glazbenom smislu treba biti tako organizirano da prije svega zajednica vjernika sudjeluje u glazbenom oblikovanju liturgijskog slavlja, ali da se na momente također koriste i zbor i pjevači i solisti i orgulje. Ali prije svega treba dati potporu sudjelovanju zajednice. Treba dakako učiti nove napjeve, ponavljati stare i pobrinuti se da se svake godine u širem smislu angažira cjelovita zajednica u liturgijskom slavlju.“ Govoreći o ulozi zboru u liturgijskom slavlju, mo. Žan je kazao kako je u prvim počecima kršćanstva liturgijsko pjevanje predvodio pjevač, a kasnije schola cantorum. „Tek u renesansi zbor preuzima ulogu u crkvenom slavlju. U vrijeme Palestrine na poseban način razvija se vokalna polifonija koja je na Tridentinskom saboru dozvoljena kao ravnopravan partner gregorijanskom pjevanju. U kasnijim stoljećima došlo je do zapostavljanja gregorijanskog pjevanja, odnosno prevelike uloge zboru u liturgiji, što je dovelo krajem 19. stoljeća do reforme, odn. do Cecilijanskog pokreta gdje se sve vratilo na početak, tj. gregorijanskom pjevanju i Palestrininom stilu. U 20. stoljeću, npr. konstitucije 'Musica sacra', ističu ponovno da je potrebno uključiti narod i zbor, i da zbor uvijek treba biti predvoditelj i onaj koji podržava liturgijsku glazbu.“

Nazočne je o sjednici Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine izvjestila s. Mariangela Todorčić, a o nedavno otvorenoj izložbi slika hrvatskog akademskog slikara Vladimira Blažanovića u Bonifatiushausu govorio je đakon Mato Valjan. Sudionici seminara upoznali su se i sa znamenitostima Fulde, posebice fuldske katedrale. Pastoralni suradnik Mladen Lukić zahvalio je fra Josipu Klariću za sve što je u svom mandatu delegata učinio za pastoralne suradnice i suradnike. Mo. Žan je u toj prigodi posebno istaknuo fra Josipovu zauzetost za zbornsko pjevanje za čijeg su se mandata počele ostvarivati smotre zborova djece i mladih i smotre zborova odraslih iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Tekst i snimci: A. P.

Dio sudionika seminara

WÜRZBURG

Duhovne vježbe za svećenike i đakone

Budućnost duhovnosti — duhovnost budućnosti bila je tema duhovnih vježbi za hrvatske svećenike i đakone iz Zapadne Europe koje su održane od ponedjeljka 31. ožujka do četvrtka 3. travnja u kući za duhovne vježbe Biskupije Würzburg „Himmelsporten“ u Würzburgu u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Na duhovnim vježbama, koje je predvodio dr. fra Anđelko Domazet s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, okupilo se 87 hrvatskih i 3 albanska svećenika i jedan đakon. Na početku sve je pozdravio delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj fra Josip Klarić, a nakon njega i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. Pero-Ivan Grgić.

Dr. Domazet je govorio o suvremenoj kulturi i budućnosti duhovnosti, duhovnosti i slikama o Bogu, osnovnim obilježjima zdrave duhovnosti te

kontemplativnoj dimenziji kršćanske duhovnosti. „Tema duhovnosti posljednjih se godina sve više pomiče u središte zanimanja mnogih naših suvremenika. Nemali broj današnjih ljudi u potrazi je za autentičnim oblicima religioznosti, u skladu s vremenom u kojem žive i problemima s kojima se svakodnevno suočavaju. Okretanje pitanjima duhovnosti na početku 21. stoljeća doziva jasno u svijest nužnost jačeg promišljanja povezanosti između teologije i duhovnosti, teologije i navještaja te teologije i pastoralne prakse“, kazao je dr. Domazet, pokušavši dati jasan odgovor na pitanje, kakvu kršćansku duhovnost treba oblikovati danas u ozračju modernoga pluralizma i postmodernih duhovnih traganja. Pritom je istaknuo kako živimo u vremenu u kojem je Crkva iz-

gubila monopol nad duhovnim, u vremenu kada mnogi ljudi žedaju za duhovnim vrijednostima, te kako je stoga neophodno ocrtati glavne odrednice duhovne situacije današnjeg trenutka i unutar njih vidjeti nesklad između duhovnih apetita ljudi i iščekivanja ljudi sadašnjosti i tradicionalnih oblika prakticiranja kršćanske duhovnosti. „U traganju za duhovnom ponudom koja će ljudima biti prihvatljivija osobito se inzistira na što radikalnijem iskustvenom poniranju u dubinu, nutrinu ljudsku, u kojoj prebiva Bog i stavljanje u središte kršćanske prakse Kristovo čovjštvo.“

Prije završnog euharistijskog slavlja u četvrtak 3. travnja u sklopu službe pomirenja upriličena je meditacija pod nazivom „Grieh kao neistina (laž)“.

Tekst i snimka: A. P.

BONN Nagrade za promicanje suživota i suradnje

Radna skupina Kršćanskih Crkava u Njemačkoj (ACK) organizirala je u ponedjeljak 24. ožujka u Kući povijesti SR Njemačke u Bonnu svečanost pod motom „Pozovi svoga susjeda“ u povodu dodjele nagrada za tri projekta koji ističu međusobnu suradnju i suživot pripadnika raznih vjera i nacija u SR Njemačkoj. Svečanosti je pribivao i predsjednik SR Njemačke Johannes Rau. Inicijativa o integraciji i međureligijskom dijalogu „Pozovi svoga susjeda“ ostvarena je u suradnji ACK, Središnjeg vijeća Židova (ZJD) i Središnjeg vijeća muslimana u Njemačkoj (ZMD).

Sve je na početku pozdravio evangelički biskup dr. Walter Klaiber, predsjednik ACK. U svom obraćanju nazočnima predsjednik Johannes Rau je pozdravljajući tu inicijativu između ostalog kazao kako integracija, prema kojoj se sve više teži u SR Njemačkoj, nije isto što i asimilacija; kako se ona prije svega treba odnositi na sasvim konkretan suživot ljudi bez obzira na nacionalne i vjerske razlike te kako je važno upoznati svoga susjeda u svim njegovim različitostima.

Evangelička župnica Barbara Rudolph je zatim govorila o inicijativi „Pozovi svoga susjeda“. Nagrade su uručili u ime ACK biskup Klaiber, u ime ZJD Charlotte Knobloch te u ime ZMD dr. Nadeem Elyas. U ime nagrađenih nekoliko je riječi kazao Eberhardt Vater.

Za vrijeme svečanosti delegat o. Klarić susreo se s predsjednikom Rauom

ACK je osnovan 1948. godine. Članovi ACK-a su Crkve katoličke, pravoslavne i reformatorske tradicije. ACK broji ukupno šesnaest punopravnih članova, četiri su gosti, dok su tri promatrači. Član ACK je i Katolička Crkva, a u radnoj skupini su u ime Katoličke Crkve ravnatelj dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije Wolfgang Miehle i delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj o. Josip Klarić, koji su također sudjelovali u svečanosti, a tijekom večeri susreli su se također s predsjednikom Rauom. U glazbenom dijelu nastupili su učenice i učenici gimnazije Ernst-Moritz-Arndt iz Bonna pod vodstvom Petera Henna. Tekst i snimka: A.P.

HKM SPEYER

U službi ljudima u potrebi

II Hrvatska kat. misija Speyer osnovana je 1978., a broji više od 1.600 Hrvata katolika. II

Hrvatska katolička misija Speyer (Herdstr. 5, 67346 Speyer, tel. 06232 25445; fax. 06232 629864) osnovana je 1978. godine, a broji više od 1.600 vjernika. Voditelj je misije od početka vlč. Milivoj Galić, svećenik Mostarske biskupije. Redovito se mise služe u Speyeru u kapeli Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u Engelsasse u 11 sati, u Würtu u crkvi sv. Teodata u 15 te u Landau u crkvi sv. Križa u 17 sati.

U ratno vrijeme svake subote se misa služila u Homburg Saaru u 16 sati. Sada se tamo misa služi jednom mjesečno prema dogovoru.

„Do osnutka samostalne misije vjernici s današnjeg prostora HKM

Redovite pastoralne aktivnosti

„U pastoralu sam sam u misiji od početka. Nikad nisam imao pastoralnog suradnika. Socijalna radnica Iva Šarac u Speyeru je redovito utorkom od 13.30 do 16.30 te petkom od 9 do 11 sati u Caritasovoj zgradi u Bahnhofstrasse. Njezin broj telefona je 06232 209111. Redovito sam pripremao djecu za sakramente prve Pričesti i Potvrde. Međutim, u posljednje je vrijeme sve manje djece. Ove ih je godine u Speyeru za sakrament prve Pričesti samo dvoje. Uključeni su u njemačke župe te se tako zajedno sa svojim kolegama i kolegicama pripremaju za taj sakrament. Za sakrament Potvrde ove godine ima šest kandidata, koji će primiti sakrament Potvrde 1. lipnja zajedno s kandidatima iz misije Ludwigshafen, a podijelit će im ga vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. Povremeno radim i s ministrantima, a to su uglavnom oni koji se pripremaju za sakramente prve Pričesti i Potvrde. S njima također znam organizirati i izlete i sl. Posebno prije rata ho-

Misiju od osnutka vodi vlč. Milivoj Galić

diteljima okolnih hrvatskih katoličkih misija. „Odzivam se i na susrete u Speyerskom dekanatu. Povremeno sam odlazio također i u posjet našim ljudima u tvornice zajedno s pastoralnim djelatnicima grada Speyera. Već osamnaest godina u Duhovskom tjednu mi župnici iz Speyera odlazimo na izlete. Uz njemačke svećenike na izletima smo obvezno talijanski voditelj misije i ja. Ove godine putujemo u Gorlitz u Poljsku. Tako smo bili i u Zagrebu i Plitvičkim jezerima 1998. godine. Za Nikolinje, Majčin dan i sl. pokušavamo također nešto organizirati. Naša je zajednica mala, pa je i to nekako skromnije, najčešće je to povezano s misnim slavljinama.“

Poteškoće rada s drugom i trećom generacijom

Govoreći o pastoralnim problemima, kazao je kako su oni najvidljiviji u radu s već tri generacije naših ljudi u misiji. „Prva generacija se još uvijek drži zajedno. Vjernici iz druge i treće generacije dodu na misu, ali nemaju toliku potrebu zajedničkog okupljanja, dolaska u centar. Oni se kreću između naše hrvatske zajednice i svoga kruga. Na razne su načine još od vrtića, škole, športskih aktivnosti povezani sa svojim kolegama Nijemcima. Tako su se više integrirali, a kasnije i poslom, u tu širu zajednicu u kojoj žive. Hrvatski im je jezik često siromašan. Skućen je na ono svakidašnje, obiteljsko ozračje, gdje je u uporabi vrlo malo riječi. Za drugu je generaciju problem i čitanja na hrvatskom, a da se i ne govori za treću generaciju koja zapravo misli njemački. Kad djeca dodu na vjeronauk, ja ih potaknem neka razgovaraju hrvatski, ali spontano nakon nekog vremena kad se zaigraju počnu govoriti njemački, jer oni zapravo misle na njemačkom. Često se događa da se i miješa, malo hrvatski, a malo nje-

Vjernici za vrijeme mise u kapeli Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije u Engelsasse u Speyeru

Speyer okupljali su se u HKM Ludwigshafen. Sedamdesetih su godina od jedinstvene misije Ludwigshafen, koju je vodio vlč. Ante Kosina, nastale misije u Mannheimu, Karlsruheu, Pforzheimu, Heidelbergu i Mosbachu. Ja sam najprije bio kapelan u Ludwigshafenu od 1971. do 1978., kada je ujedno i osnovana misija Speyer, koju vodim od samog početka“, kazao je vlč. Galić dodavši kako se misija Speyer danas teritorijalno prostire na grad Speyer te ide od rijeke Rajne francuskom granicom do pred Saarbrücken.

dočastili smo u Birnau, Einsiedeln, Marienthal i Lurd. Na hodočašće u Lurd se spremamo i ove godine 18. lipnja, uoči Tijelova, zajedno s vjernicima iz HKM Mosbach. Već posljednjih nekoliko godina tradicionalno smo prisutni na hodočašću stranaca u speyerskoj katedrali, posvećenoj Uznesenju Blažene Djevice Marije na nebo. Na hodočašću je uz našu misiju prisutna i misija Ludwigshafen, koja također spada u Biskupiju Speyer“, istaknuo je vlč. Galić kazavši pritom kako održava dobrosusjedsku suradnju s vo-

Ivana Šaravanja i Sandra Beganović uvijek su rado uz oltar

mački. Jedan od problema je također povezan i s velikom rasprostranjenosti misije. Zbor nemamo, ali u Speyeru za vrijeme mise na orguljama svira Josip Dominković, iz Mannheima. U pjevanje se uključi cijela zajednica. U Landau pjevanje predvodi i brine se za pripremu misnih slavlja Lujo Vizi, a u Homburg Saaru svira Krsto Perin. Nastojim također otići u posjet obiteljima, a i bolesnicima. Eto, apeliram na sve da na vrijeme obavijeste svećenika o bolesnicima, bez obzira jesu li u bolnici ili kod kuće. Ljudi bi trebali shvatiti da je važno da se pred, recimo operaciju ili sl., ispovijede i pričeste te prime sakrament Bolesničkog pomazanja, koji se ne smije nipošto shvatiti kao sakrament koji se dobiva pred smrt, već kao sakrament koji donosi tjelesno i duševno ozdravljenje."

Karitativno djelovanje

Misija je posebno poznata po svom humanitarnom i karitativnom djelovanju. Na tom se području radi još od Uskrsa 1991. godine, kada su humanitarno i karitativno zajedno djelovale HKM Speyer, HKM Ludwigshafen i Caritas Biskupije Speyer. U posljednje dvije godine HKM Speyer djeluje sama zajedno s Caritasom Biskupije Speyer. „U početku smo pomoć skupljali u prostorijama misijskog centra. Kad bi se toga dosta skupilo, iznajmili bismo ili posudili od naših ljudi kombi i prevozili do teretnjaka u gradu i utovarali. Caritas nam je prije godinu i pol dao na raspolaganje skladište u Ziegenoffenweg 69 tako da danas puno lakše možemo raditi nego na početku. Inače, to je već treće Caritasovo skladište koje koristimo. U to se skladište može uskladištiti dva do tri tegljača robe, a Caritas također, što nam je od velike pomoći, podmiruje troškove za skladište. Uz to nam je Caritas dao na raspolaganje i jedan kombi i mali teretnjak za dovoženje robe. Za sve to je posebno zaslužan Ruppert Immesberger iz Caritasa. On za nas rješava papirologiju i uvijek nam je pri

ruci. Skupljali smo sve što je bilo potrebno: hranu, odjeću, namještaj, lijekove, a također i novac. Dosada je od 1991. do danas za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu s područja biskupije Speyer upućeno 880 tegljača ili teretnjaka s prikolicom, a pomoć je upućivana od Belog Manastira pa do Dubrovnika, Rijeke, Sarajeva, Jajca, Travnika, Bosanske posavina i sl. Teško je nabrojiti sva mjesta u koja je pomoć upućivana, ali je sve statistički sačuvano. Za sve se pošiljke zna točno kud su upućivane. Može se sigurno reći da dosadašnja prikupljena pomoć iznosi 50 milijuna eura. Može se reći da je samo za transport dosad utrošeno više od 880.000 eura. Vjernici se uvijek rado odazovu pri pomoći oko utovara. Tako je bilo i u subotu 15. ožujka, kada je pošiljka upućena župnom Caritasu u Kninu. Zahvalan sam im da se još uvijek odazivaju. Ne bih želio nikoga posebno isticati da nekoga ne zaboravim. Zahvaljujem svima koji još uvijek pomažu i daju potporu našem radu. Da nije Caritasa, ne bismo sami u tome uspjeli. Danas manje dobivamo pomoći nego ranije, a potrebe su još uvijek velike. Više dobivam sada u posljednju godinu dvije dana pisama u kojima ljudi traže pomoć, nego u ratno vrijeme. Pozivamo sve one iz okoline jugoistočnog dijela Njemačke koji bi željeli pomoći, a ne znaju kome se trebaju obratiti, neka se jave u našu misiju. Danas je to jedna od rijetkih misija u Njemačkoj koja se još uvijek sustavno bavi humanitarnim radom.

Ako netko želi i novčano pomoći, a to je danas najpotrebnije, može to učiniti uplatom na konto br. 58378, Liga-BankSpeyer, Bankleitzahl: 75090300, Stichwort „Hilfsgüter für Kroatien und Bosnien-Herzegowina“, kazao je na kraju vlč. Galić podsjetivši kako se svakog tjedna ili svakog drugog tjedna iz misije jjedna pošiljka uputi u Hrvatsku ili Bosnu i Hercegovinu.

„Važno je čuvanje jedinstva“

O svojoj misiji nekoliko su riječi rekli i sami vjernici. Marko Baričević je u Njemačkoj 33 godine. Porijeklom je iz Utor Gornjih. Tu je sa suprugom

Zlatom, porijeklom iz Osijeka, i dvoje djece. Od početka dolazi u misiju. Kaže kako misija uz vjersku ima i onu društvenu dimenziju te kako bi se naši mladi u misiju trebali uključiti u većem broju. Milan Lažeta porijeklom je iz Podbila. U Njemačkoj je 30 godina. Tu živi sa suprugom Maricom, porijeklom iz Imotskog, koja je u Njemačkoj dvadeset godina. Kažu da su se oduvijek voljeli okupljati u misiji i biti s našim ljudima. Ivan Šušnjara je iz Vrpolja, a u Njemačkoj je 38 godina. Tu je sa suprugom Danicom, porijeklom iz Voštana. Imaju dvoje djece koji su se vratili u domovinu. I oni planiraju povratak u Hrvatsku 1. rujna. Oduvijek su bili povezani sa svojom hrvatskom katoličkom zajednicom. Anica Vlacić je iz Strizivojne kod Đakova. U Njemačkoj je od 1973. Živi s mužem Josom. Rodili su dvoje djece, Martinu i Dominika. Kaže kako se u misiji osjeća kao kod kuće te kako bi bilo dobro da se i naši mladi okupljaju u većem broju. Dragica Soče je u Njemačkoj od 1969. Porijeklom je iz Markuševca. Sin i kći su se vratili u domovinu i žive u Opuzenu.

Vlč. Galić i vjernici iz misije pri utovaru teretnjaka namijenjenog župnom Caritasu u Kninu

Kaže kako se u centru uglavnom okuplja prva generacija, a mladi su više u svom mješanom društvu. Ivan i Mara Vukoja su iz Širokog Brijega. U Njemačkoj su 35 godina. Imaju troje djece. Od početka su dolazili u misiju, a to im i danas puno znači. Jagica i Ilija Ljubić su također iz Širokog Brijega. Trideset i četiri su godine u Njemačkoj. Također imaju troje djece. Od početka su u misiji, a tako su, kako kažu, odgajali i djecu. Posebno ističu kako se u misiji na razne načine pomagalo za vrijeme Domovinskog rata, te kako je važno sačuvati jedinstvo naroda.

Tekst i snimci: A. Polegubić

Piše:
Ante
Vučković

Živa riječ

Riječi treba udahnuti život. Ne živi sama od sebe. Živi jedino ako joj krv i duh pokloni onaj koji je izgovara. Tako riječ ovisi o onom tko je izriče.

Riječi. Ljudske, obične, svakodnevnice riječi mogu odzvanjati smislom ili blijedo, biti jake ili slabe, donositi život ili zadavati smrt. Riječ je živa, snažna i uvjerljiva kada iza nje stoji onaj koji je izriče. Izgovaramo li, međutim, riječi, a ne stojimo iza njih, one su blijede, prazne, mrtve. Izričemo ih, doduše, ali tako ne mislimo. Prelaze preko naših usana, ali nikada nisu postale naše. Obojane su našim glasom, ali nikada nisu dobile boju našeg života. Posuđene, ukradene, tuđe riječi. Ponavljamo ih, jer sami nemamo svojih, trošimo ih, jer nam ne znače ništa. I redovito se dogodi da riječi to više teku što manje vrijede i, podjednako, više gube na vrijednosti što se više množe. Nisu dorasle u šutnji pa zvone prazno i nisu dozrele u iskustvu pa nemaju težine. Nevažne, jeftine, beznačajne riječi koje sami ne cijenimo pa ih olako i razbacujemo. Takve riječi ne donose život. Nekima nikada nismo ni udahnuli životnu snagu. Mrtve su od početka. Riječi treba udahnuti život. Ne živi sama od sebe. Živi jedino ako joj krv i duh pokloni onaj koji je izgovara. Tako riječ ovisi o onom tko je izriče.

Nasuprot iskustvima s mrtvim i praznim riječima, ima riječi koje imaju težinu i životnost. Zvuče uvjerljivo, istinito, snažno. Izgovaraju ih ljudi koji stoje iza njih, koji vjeruju riječi. Takvi redovito ne govore mnogo i nisu nametljivi. No, kada progovore iz njih govori životna mudrost i životno iskustvo. Ima riječi koje su tako snažne da nam se ubilježe u svijest i više nikada ne izbljede. Ponekad je dovoljno da jedna riječ bljesne u našem životnom mraku pa da život dobije drugi smjer. Takve riječi pamtimo. Živimo od njih. Ima tekstova koji nas toliko obuzmu da nas godinama drži onaj tajanstveni i čudesni osjećaj otvaranja novog svijeta, oslobađanja od sljepila, otkrića nepoznatog svijeta i jasnoće.

Riječ i vlast

Iskustvo snage riječi evangelisti uvijek iznova bilježe kada opisuju Isusa dok govori. Kada bi On uzeo

riječ, ustao i počeo govoriti, sve bi bilo drukčije. Riječi kojima se služio bile su poznate. Govorio je slušateljima njihovim svakodnevnim jezikom, ali bi njihove obične, svakodnevne riječi zvučale sasvim drukčije kada bi ih On izgovarao. Evangelist Marko to kratko sažimlje i veli da je govorio kao Onaj koji ima vlast. Pritom, daka, nije mislio na političku vlast. Mislio je na vlast kojom je Isus ispunjavao svoje riječi snagom, na vlast onog koji stoji iza svojih riječi, na vlast kojom riječ misli ono što veli i čini ono što govori. Marko spominje riječ i vlast u trenutku kada opisuje što se dogodilo kada je Isus u sinagogi uzeo riječ i naučavao. Sinagoga je mjesto čitanja, slušanja i tumačenja Božje riječi. Postoje, dakle, privilegirana mjesta, izabrano vrijeme i posebni načini kada se Božja riječ iz naoko mrtvog slova na papiru budi u novi, snažni život. Sinagoga, subota, molitva. Zajednica vjernika, vrijeme posvećeno odnosu s Bogom, molitva. No, ovo još nije dovoljno, jer i kada se sve ovo ispuni, moguće je da Božja riječ ostane bez života.

Božja se riječ može čitati, tumačiti i naviještati na bezživotan način, tako da se ne probudi u život, da se na njoj ne osjeti njezina snaga i da ne zaživi njezina vlast. Moguće je, da to tako kažemo, čitati Božju riječ i istovremeno je držati zarobljenom u šutnji, u grobu pisma. To se dogodi kada hramu oduzmemo važnost i čistoću, kada ga pretvorimo u mjesto povijesti, čuvamo kao muzej, oblikujemo kao trgovinu ili mjesto druženja, kada molitvu formaliziramo, a tekst Pisma ostavimo u prošlosti. Tako se hram pretvori u grob riječi. Na vani može bljeskati, biti osvijetljen i vidljiv, a iznutra nijem. Čitanje Božje riječi moguće je pretvoriti u prazni odzvon koji ne dopire dalje od ušiju. Tako se tumačenje pretvori u paradižiranje znanjem, a navještaj u blijedu osrednjost

neproživljenih tvrdnji o tuđim iskustvima. Vrlo brzo potom u dušama se počne gasiti svjetlo, hramovi se prazne, a znanje traži na drugom mjestu.

Isus je Riječ

Isus ne samo da govori poznate riječi na drukčiji, nepoznat način, nego je On sam Riječ. On je Riječ Očeva. On sam je Bog zato što se ne razlikuje od Oca čija je Riječ.

Da bi Božja riječ zatitrala snagom koja joj je vlastita, potrebna je prisutnost Boga samog, Duha Svetog. Zato se čitanje Pisma razlikuje od čitanja drugih knjiga. Mjesto čitanja Božje riječi je hram, a primjeren način je molitva. Njegova se riječ čita unutar molitve. Molitva je sabranost u prisutnost Božju, vrijeme kada Njegova riječ važi sada. Zato molitveno čitanje Biblije nije odnos s riječima o Bogu ili s riječima koje je izgovarao Bog, nego odnos s Bogom samim.

Tek kada se vjera u molitvi i djelima otvori za sadašnju Isusovu prisutnost i kada postane poslušnost Njegovoj riječi koja sada ulazi u život, Božja riječ opet titra svojom vlašću i snagom u ljudskom životu.

Molitva u Njemu. Kad Luka opisuje Isusovu propovijed u Kafarnaumu, sažimlje je samo u jednu rečenicu: Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima. (Lk 4, 21)

Isusove su riječi bile obučene u vlast, jer je On živa prisutnost Boga među ljudima. Ljudske riječi su životne kada im mi udahnemo život. Prijateljstvo s Isusom koji je živa Riječ, povjerenje u Njega i vjera Njegovoj riječi našim riječima ulijeva život i snagu. Tek kada se vjera u molitvi i djelima otvori za sadašnju Isusovu prisutnost i kada postane poslušnost Njegovoj riječi koja sada ulazi u život, Božja riječ opet titra svojom vlašću i snagom u ljudskom životu. Kada naše riječi dozore u slušanje Božje riječi, obuku se Njegovom snagom, zvuče uvjerljivo i unose svjetlo u svijet. ■

Dass ich liebe, wo man hasst

Foto: A. Polegubic

Die Ökumenische Begegnung und der Dialog zwischen den Religionen wird immer wichtiger

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde!

Wir haben auf den Frieden gehofft, aber gekommen ist der Krieg. Wir haben auf Diplomatie und Vereinbarung vertraut, aber nun haben die Waffen gesprochen. Den Schaden erleiden die Schwachen und Unschuldigen, die Alten und die Kinder, alle, mit einem Wort: Den Schaden erleidet der Mensch. Es erscheint uns so, als ob sich seit Kain und Abel nichts in den zwischenmenschlichen Beziehungen verändert hätte außer der modernen und präzisen Kriegstechnik. Warum erhebt sich der Mensch gegen den Menschen, ein Volk gegen das andere? Welche Ziele werden angestrebt, wie soll das alles vor dem eigenen Gewissen, vor den anderen Menschen und vor Gott gerechtfertigt werden? In der Bibel lesen wir, wie Gott Kain nach dessen getöteten Bruder gefragt hat und ihn wegen dieses grausamen Verbrechens zu einem Leben des Umherirrens und der Unruhe verurteilt hat. Was unternehmen wir als Christen für den Frieden zwischen den Menschen und den Völkern, für den Frieden zwischen den Religionen? Papst Johannes Paul II. sagt: „Jeder an Gott Glaubende ist zum Einsatz für den Frieden und das Gebet für den Frieden berufen“. Der heilige Vater hat in den Jahren 1986 und

2002 allen gezeigt, welcher Weg zum Frieden zwischen den Völkern und Religionen führt, als er zur Begegnung zwischen den Religionen und zum gemeinsamen Gebet alle bekannteren Glaubensführer in die Stadt des heiligen Franziskus Assisi einlud. Der Papst geht in den ökumenischen Begegnungen und dem Dialog zwischen den Religionen sowie im Gebet für den Frieden mit gutem Beispiel voran. Auf seinen zahlreichen Reisen begegnet er allen: Politikern, Akademikern, Jugendlichen, Glaubensführern. Der Papst schreitet in alle Gotteshäuser, in Synagogen, Moscheen... Er ist in seinen Gebeten und Aufrufen für den Frieden unermüdlich. Wie viele Appelle hat er ausgesandt, wie viele Politiker empfangen, wie viele seiner Delegaten entsandt und gebeten, dass es nicht zum Krieg im Irak kommt? Der Papst ruft uns auf zum Gebet für den Frieden in der Welt. Er regt uns an zur Ökumene und zum Dialog, er lädt uns ein, uns Anderen und Andersartigen gegenüber zu öffnen.

Außer dem Papst ruft uns auch die hiesige Ortskirche, die ein gutes Vorbild in der Ökumene liefert, zu ökumenischem Engagement, zum Gebet und zu ökumenischen Begegnungen auf. Der diesjährige Ökume-

nische Kirchen-Tag, der in Berlin stattfinden wird, ist ein guter Indikator für fruchtbare ökumenische Arbeit sowohl der katholischen als auch der evangelischen Kirche.

Jesus Christus hat gelitten, ist gestorben und auferstanden für alle Menschen. Seine Auferstehung ist Zeichen des Sieges über die Sünde, das Böse, den Tod. Ostern ist Feiertag des Lebens. Gerade im Lichte des Osterfestes dürfen wir mit dem heiligen Franziskus aus Assisi in diesen unruhigen Zeiten beten:

„Herr, mache mich zum Werkzeug deines Friedens!

Dass ich liebe, wo man hasst,
dass ich verzeihe, wo man beleidigt,
dass ich verbinde, wo Streit ist,
dass ich Hoffnung wecke, wo Verzweiflung quält,
dass ich Licht entzünde, wo Finsternis regiert,
dass ich Freude bringe, wo der Kummer wohnt.“

In diesem Sinne, liebe Leserinnen und Leser der „Lebendigen Gemeinde“, wünsche ich Ihnen frohe und gesegnete Ostern und alles Gute bis zur nächsten Ausgabe Ihres und unseres Blattes.

Ihr P. Josip Klarić

GESPRÄCH MIT DEM NEUEN NATIONALDIREKTOR DER DEUTSCHEN BISCHOFSKONFERENZ FÜR DIE PASTORAL DER KATHOLIKEN ANDERER MUTTERSPRACHE HERRN WOLFGANG MIEHLE

Die Missionen sind keine vorübergehende Erscheinung

Kürzlich hat die Deutsche Bischofskonferenz Pfr. Wolfgang Miehle zum neuen Nationaldirektor für die Katholiken anderer Muttersprache ernannt. Am 7. Januar hat Pfr. Miehle das Amt des Nationaldirektors übernommen. Um unsere Leser mit dem neuen Nationaldirektor, seinen verantwortungsvollen Aufgaben und bisherigen Erfahrungen bekannt zu machen, haben wir dieses Gespräch geführt.

Žz: Sagen Sie uns bitte zu Anfang einige Worte über sich selbst: welche Ämter haben Sie bis heute bekleidet?

Wolfgang Miehle: Ich bin geboren am 19.12.1945 in Jettingen und wurde am 27.6.1970 in Dillingen an der Donau zum Priester geweiht. Meine Heimatdiözese ist Augsburg. Nach Kaplansjahren in Dillingen/Donau, Kempten/Allgäu und Oberstdorf/Oberallgäu war ich vom 1.9.1977 bis 31.8.1998 Stadtpfarrer in Senden/Iller (ca. 12 km südöstlich von Ulm; ca. 7500 Gemeindeglieder). Zum 1.9.1998 übernahm ich das Amt des Diözesanpräses der Katholischen Arbeitnehmer-Bewegung (KAB) der Diözese Augsburg und damit verbunden die Leitung der Betriebsseelsorge und der Ausländerseelsorge in der Diözese Augsburg. Außerdem wurde ich zum 1.1.1999 zusätzlich zum Diözesanmännerseelsorger in der Diözese Augsburg ernannt. Zu dieser Aufgabe hinzu kam dann auf Bundesebene der stellvertretende Vorsitz im Trägerverein der kirchlichen Arbeitsstelle für Männerseelsorge in Fulda. Ende Juni 2002 wurde ich auf Vorschlag der Pastorkommission der Deutschen Bischofskonferenz zum ehrenamtlichen Geistlichen Beirat für die Männerseelsorge in der Bundesrepublik Deutschland berufen. Nunmehr habe ich am 7.1.2003 mit der Tätigkeit

als Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge begonnen. Für eine Übergangszeit – bis zur Regelung meiner Nachfolge in den verschiedenen Ämtern in meiner Heimatdiözese – werde ich meine bisherigen Aufgaben in Augsburg weiterführen und regelmäßig zwischen Bonn und Augsburg pendeln. Allerdings werde ich von meinen bisherigen Aufgaben das Amt des Diözesanreferenten für die Ausländerseelsorge in der Diözese Augsburg und des ehrenamtlichen Geistlichen Beirats für die Männerseelsorge auf Bundesebene beibehalten.

Zahlreiche Aufgaben des Nationaldirektors

Žz: Können Sie unsere Leserinnen und Leser kurz mit den Aufgaben des Nationaldirektors vertraut machen?

Wolfgang Miehle: Die Aufgabe des Nationaldirektors umfasst vor allem

folgende 5 Bereiche, wobei ich den den ersten Bereich hervorheben möchte, welcher sich mit der Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprachen befasst. Dazu gehört, in Zusammenarbeit mit den Diözesen, Sicherstellung der Seelsorge an den in Deutschland lebenden muttersprachlichen Katholiken; zentrale Koordination der in Deutschland in ca. 540 muttersprachlichen Gemeinden eingesetzten Seelsorger; in Absprache mit den jeweiligen nationalen Bischofskonferenzen Ernennung der Delegaten und Sprecher; pastorale Begleitung der Seelsorger, insbesondere der Delegaten und Sprecher; Durchführung der Jahrestagung für Ausländerseelsorge, des Treffens der Diözesanreferenten u.ä.; Koordination der Arbeit im „Beirat für die Ausländerseelsorge“; Mitwirkung an der Neukonzeptionierung der Ausländerseelsorge und ihrer Umsetzung. Neben diesen wichtigen Bereichen gehört auch die Tätigkeit mit Blick auf internationale und ökumenische Aufgaben; Spezielle pastorale Felder, die dem Nationaldirektor zugeordnet sind; politischer, gesellschaftlicher und caritativer Bereich.

„Seelsorge umfasst den ganzen Menschen“

Žz: Wo werden Sie bei Ihrer Arbeit Prioritäten setzen?

Wolfgang Miehle: Ich verstehe meine Aufgabe als Nationaldirektor in erster Linie als pastorale Aufgabe. Bei aller notwendigen Schreibtischtätigkeit muss daher – so meine ich – immer der konkrete Mensch mit seinen Anliegen und Bedürfnissen im Blick bzw. in der Mitte aller Seelsorge stehen. Deshalb ist mir besonders der Kontakt mit den muttersprachlichen Gemeinden, ihren Priestern und Mitarbeitern, den Delegaten und Sprechern sowie den Diözesanreferenten wichtig. Gerne werde ich auch – soweit es sich zeitlich einplanen lässt – an Treffen und Veranstaltungen von einzelnen Sprachgruppen teilnehmen, um so die Verbindung zu den mir anvertrauten Menschen nicht zu verlieren. Da es der

Integration ist eines der meist gebrauchten Schlagworte heute; es darf weder einfach als Aufforderung zur Assimilation noch als multikulturelle Beliebigkeit missdeutet werden.

Seelsorge immer um den ganzen Menschen geht, wird allerdings zunehmend auch – um der Glaubwürdigkeit unserer Pastoral Willen – das aus dem Glaubensfundament sich ergebende gesellschaftspolitische Engagement der Kirchen wichtig. Im Rahmen meiner Möglichkeiten werde ich mich in den verschiedenen Gremien gerne dafür einsetzen.

Žz: In Deutschland leben viele Gläubige anderer Muttersprache. Auf welche Weise und in welchem Maße beeinflussen diese die Gesamtsituation der Kirche in Deutschland?

Wolfgang Miehle: Die muttersprachlichen Gemeinden können gegenüber einem teilweise noch verbreiteten nicht über den eigenen Kirchturm hinausreichenden Denken die Universalität der einen Kirche in vielen Sprachen deutlich machen und auch durch persönliche Erfahrungen zu einer Öffnung gegenüber den brennenden Fragen der Migration beitragen. In diesem Zu-

Foto: A. Polegubić

sammenhang sollte in den deutschen Gemeinden noch mehr beachtet werden, dass wir das Zusammenwirken zwischen deutschen und muttersprachlichen Gemeinden nicht einseitig unter dem Blickwinkel des Erweisens einer Tat der Barmherzigkeit (Mt 25), sondern in der Wegweisung des Pfingstgeschehens (Apg 2) als grundlegende Verpflichtung einer allumfassenden Kirche verstehen müssen.

Žz: *In welche Richtung werden sich, nach Ihrer Ansicht, die Gemeinden anderer Muttersprache in Deutschland entwickeln?*

Wolfgang Miehle: Entsprechend der demnächst durch die Deutsche Bischofskonferenz zu verabschiedenden Neukonzeption der Ausländerseelsorge werden die muttersprachlichen Gemeinden nicht mehr als eine vorübergehende Erscheinung bzw. Einrichtung innerhalb der Kirche in Deutschland zu sehen sein. Sie werden allerdings wohl nur dann eine gute Zukunft haben, wenn es – wie wir alle hoffen – gelingt, die Brückenfunktion zwischen muttersprachlichen und deutschen Gemeinden noch entschiedener zu übernehmen. Dabei sind sowohl die muttersprachlichen wie auch die deutschen Gemeinden zu noch intensiverem Miteinander aufgerufen. Freilich dürfen wir dankbar feststellen, dass dies – gerade in den letzten Jahren – beinahe überall bewusst registriert wurde und vielerorts bereits jahrelang praktizierte Selbstverständlichkeit geworden ist.

Žz: *Es ist bekannt, dass sich die deutsche Kirche bereits mehrere Jahre mit der Ausarbeitung der Neuen Konzeption der Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprache beschäftigt. In welcher Phase befindet sich die Konzeption und was wird sie in dieser*

spezifischen pastoralen Hinsicht Neues mit sich bringen?

Wolfgang Miehle: Nach mehrjähriger Vorbereitung – übrigens auch unter intensiver Einbeziehung der Erfahrungen und Anregungen der muttersprachlichen Gemeinden – befinden wir uns nunmehr in der letzten Phase der Verabschiedung dieser Neukonzeption. Es ist damit zu rechnen, dass die Deutschen Bischöfe auf der Frühjahrskonferenz dieses Papier beschließen und in Kraft setzen werden. Damit ist dann eine zukunftsorientierte und verlässliche Grundlage für die Seelsorge in den muttersprachlichen Gemeinden geschaffen.

Neben vielen pastoralen Einzelregelungen geht es dabei vor allem um die Anerkennung und Weiterentwicklung der besonderen und unverzichtbaren Bedeutung der muttersprachlichen Gemeinden im Hinblick auf die Identitätsfindung und Verwurzelung in der eigenen kulturellen und religiösen Tradition sowie um die bleibend aktuelle Aufgabe der Brückenfunktion zu den deutschen Gemeinden und der Unterstützung der Integrations- und Mitwirkungsbemühungen in Kirche und Gesellschaft. Dies gewinnt gerade im derzeitigen gesellschaftspolitischen Kontext eine immense Bedeutung.

Positive Erfahrungen mit kroatischen Seelsorgern und Gemeinden

Žz: *In Deutschland lebt eine zahlenmäßig große kroatische katholische Gemeinschaft, die sich in insgesamt 85 kroatischen katholischen Missionen versammelt. Welches sind Ihre Erfahrungen mit den kroatischen Katholiken in diesem Land?*

Wolfgang Miehle: Seit vielen Jahren habe ich in der Diözese Augsburg mit den Priestern, Ordensschwestern und Gemeindemitgliedern aus unseren 3 kroatischen Missionen, aber auch mit kroatischen Priestern und Gläubigen in meiner früheren Pfarrei und in Nachbargemeinden guten Kontakt aufnehmen können und dabei durchwegs sehr gute Erfahrungen gemacht: Den Seelsorger der Kroatischen Gemeinde in Kempten kenne ich seit knapp 30 Jahren; in meiner ehemaligen Pfarrgemeinde war ein kroatischer Theologe aus Zagreb viele Jahre als Religionslehrer tätig und engagierte sich außerdem als Lektor

und Kommunionhelfer sowie als Leiter eines Aktionskreises (Bibelkreis) der KAB: mit dem kroatischen Seelsorger meiner Nachbargemeinde habe ich seit über 10 Jahren eine vertrauensvolle und freundschaftliche Zusammenarbeit gepflegt; eine ganze Reihe von Kindern und Jugendlichen aus kroatischen Familien habe ich im Religionsunterricht meiner ehemaligen Pfarrgemeinde auf die Sakramente der Erstbeichte, Erstkommunion und Firmung vorbereitet. Eine der schönsten Erfahrungen machte ich 1994, als Weihbischof Pero Sudar aus Sarajevo für die 160 deutschen Kinder meiner damaligen Pfarrgemeinde die hl. Firmung spendete und in der Vorbereitung darauf mehrere Stunden lang den Kindern und ihren Eltern anschaulich als Augenzeuge vom zerstörten Sarajevo erzählte. Eine spontane Hilfsaktion meiner damaligen Pfarrgemeinde für die von der Diözese Sarajevo gegründete Europäische Schule wurde daraufhin ins Leben gerufen. Am 1./2. Juni 2003 wird nunmehr Kardinal Puljić aus Sarajevo selbst in meiner früheren Nachbarpfarrei die Firmung spenden und anschließend ein Treffen mit ca. 30 kroatischen Priestern veranstalten, an dem ich selbstverständlich teilnehmen werde.

Žz: *Heute wird häufig von Integration der Gläubigen anderer Muttersprache in Kirche und Gesellschaft gesprochen. Was würde das ihrer Ansicht nach insbesondere bedeuten?*

Wolfgang Miehle: Integration ist eines der meist gebrauchten Schlagworte heute; es darf weder einfach als Aufforderung zur Assimilation noch als multikulturelle Beliebigkeit missdeutet werden. Es geht vielmehr um ein wechselseitiges Sich-Öffnen und Aufeinander-Zugehen zwischen Gastgeberland und Migranten, ohne erwarten oder gar einfordern zu wollen, dass die eigene kulturelle, soziale und religiöse Identität und Tradition aufgegeben werden müssen. Von Seiten der Migranten bedeutet dies ein Sich-Einfinden in die hiesigen Verhältnisse; von Seiten der deutschen Bevölkerung die Erkenntnis und Anerkennung, dass Migration nicht Bedrohung, Verlust oder Verarmung, sondern Horizonterweiterung und Bereicherung in Gesellschaft und Kirche, Wirtschaft und Kultur bedeuten.

Interview: A. Polegubić

Ein Leben für Freunde

Liebe, Leben, Freundschaft — drei Wörter, drei Geheimnisse. Eines erklärt das andere, gerade weil Jesus das Band zwischen diesen drei Geheimnissen aufgedeckt hat: Liebe heißt Leben geben, Leben heißt Freundschaft mit anderen und anderer mit uns, Freundschaft heißt Liebe zum anderen.

Jesus sagte einmal: „Es gibt keine größere Liebe, als wenn einer sein Leben für seine Freunde hingibt“ (Joh 15,13). Drei Wörter, drei Geheimnisse: Liebe, Leben, Freunde. Niemandem ist es bisher gelungen, erschöpfend zu sagen, was Liebe ist, was Leben, was Freundschaft. Diese Gedanken können wir aber trotzdem ahnen.

Liebe — was ist das? Wenn wir das eben angeführte Wort Jesu zu Hilfe nehmen, können wir sagen, dass Liebe mit Leben verbunden ist. Liebe ist Leben geben. In Liebe wird Leben erzeugt. Liebe ist nichts anderes als ein Hingeben des eigenen Lebens, ein Hingeben der eigenen Gefühle, Gedanken, der Sorgen und der Sehnsüchte. Die Bibel sagt, dass wir mit unserem ganzen Herzen, unserem ganzen Verstand, unserer ganzen Seele und unserer ganzen Kraft lieben sollen.

Das sind alles Bezeichnungen für das, was den Menschen ausmacht. Liebe ist Leben geben, aber nicht nur im Hinblick auf den, der liebt, sondern auch im Hinblick auf den, den man liebt. Denn Liebe regt und spornt beim anderen das eigene Leben an, fördert es. Liebe ist in diesem Sinn lebenspendend. Wer liebt also? Der liebt, der sein Leben gibt und der mit dem Geben seines Lebens das Leben eines anderen weckt und fördert.

Leben — was ist das? Leben ist Wachstum, Wachstum von innen und nicht von außen. Auch Kristalle wachsen, aber sie leben nicht, sie wachsen von außen und nicht aus sich heraus, von innen. Trotzdem kann ein Mensch nur gemeinsam mit anderen wachsen. Was wir als Eigensucht bezeichnen, ist eigentlich Eigentod. Leben heißt

Zusammenleben. Freundschaft wird in der Bibel als höchstes seelisches Zusammenleben bezeichnet. So hilft uns die zu Beginn angeführte Aussage Jesu, auch das Geheimnis des Lebens etwas zu erhellen.

Freunde — wer ist das? Ohne auf die Herkunft des Wortes einzugehen, ist ein Freund jemand, der uns erfreut.

Der menschlichen Forschung wird wohl für immer verborgen bleiben, warum jemand mit diesem und nicht mit jenem befreundet ist, aber noch weniger lässt sich erklären, was eigentlich Freundschaft ist. Vielleicht kann uns auch hier das angeführte Wort Jesu weiterhelfen: So, wie man das Geheimnis der Liebe mit dem Leben erklärt, das Leben mit der Freundschaft, so erklärt man die Freundschaft — um den Kreis zu schließen — mit Liebe. Wenn Liebe bedeutet, sein Leben zu geben, um das Leben eines anderen zu fördern, dann bedeutet Freundschaft, sein Leben zu geben, um das Leben des Freundes zu fördern. Jesus bezeichnet die Seinen als Freunde, und von seiner Sendung sagte er, dass er gekommen sei, damit sie das Leben haben. Damit ver-

wies er auf das Band zwischen Leben und Freundschaft.

Was bedeutet also das Wort Jesu: „Es gibt keine größere Liebe, als wenn einer sein Leben für seine Freunde hingibt“? Das bedeutet, sein Leben, sein Wachstum zu geben, um damit das Wachstum, das Leben eines anderen zu fördern. Das bedeutet,

sein Leben von Tag zu Tag zu geben, wie man auch von Tag zu Tag lebt. Das bedeutet auch, sein Leben, wenn nötig, ganz auf einmal zu geben. Jesus hat beides getan: Tagtäglich gab er sein Leben für seine Freunde, während er mit ihnen durch das karge Judäa und das fruchtbare Galiläa zog, und an einem Freitag opferte er auch sein ganzes Leben auf einmal für seine Freunde.

Liebe, Leben, Freundschaft — drei Wörter, drei Geheimnisse. Eines erklärt das

andere, gerade weil Jesus das Band zwischen diesen drei Geheimnissen aufgedeckt hat: Liebe heißt Leben geben, Leben heißt Freundschaft mit anderen und anderer mit uns, Freundschaft heißt Liebe zum anderen. Liebe, Leben und Freundschaft sind eine unteilbare Wirklichkeit, von denen eine die andere erklärt, und alle drei sind zusammen eine einzige Wirklichkeit.

Das Leben für Freunde geben, ganz und auf einmal, das Leben für Freunde geben, heute, morgen, bei Regen und Sonne, am Morgen und Mittag, stückweise sein Leben für Freunde geben, so, wie wir stückweise leben.

Ivan Golub

KÖLN

Održana obnova i proslavljeno Stepinčevo

Hrvatska katolička misija u Kölnu organizirala je i ove godine posebnim programom proslavu blagdana bl. Alojzija Stepinca. Voditelj misije fra Josip Lucić, prethodno je obavijestio vjernike o trodnevnoj duhovnoj obnovi koja je trajala od četvrtka 6. do subote 8. veljače, te o proslavi blagdana bl. Alojzija Stepinca, koja je upriličena u nedjelju 9. veljače.

Svake večeri trodnevnice koncelebrirano misnom slavljem predsjedao je voditelj duhovne obnove fra Gabrijel Jurišić, profesor Franjevačke klasične gimnazije u Sinju. Trodnevnica je bila posvećena Božjim ugodnicima i velikanima duha u hrvatskom narodu. Prve večeri propovijednik je upozorio kako je na teritoriju današnje Hrvatske, Bosne i Hercegovine, prije dolaska Hrvata, u doba Rimskoga carstva, postojala vrlo dobra organizacija Crkve s biskupima, svećenicima i vjernicima. Iz toga doba poznato je više od 70 svetih mučenika. U doba hrvatskih narodnih vladara u našim je krajevima živjelo više od 20 svetaca koji se i danas štiju. U kasnijim razdobljima postoje dokumenti za više od 600 Božjih ugodnika koji su umrli „in fama sanctitatis — na glasu svetosti“. Neki su već proglašeni svetima (3), drugi blaženima (7), a za više od 20 danas se vodi službeni sudski postupak za proglašenje blaženima i svetima. Druge večeri je prikazan sveti život i djelovanje sluga Božjega Ivana Merza, uzornoga katoličkog laika, i Marije Petković od Propetoga Isusa, osnivateljice Družbe Kćeri Milosrđa. Službeni su postupci za njihovo proglašenje blaženima već završeni, a papa Ivan Pavao II. uskoro će ih proglasiti blaženima. Treća je večer bila posvećena sluzi Božjem fra Anti Antiću, franjevcu Provincije Presvetoga Otkupitelja, uzornom odgojitelju, traženom ispovjedniku i duhovnom vodi. I njegov je službeni postupak pri kraju i za nadati se da će uskoro i on biti proglašen blaženim.

Vanjska proslava bl. Alojzija Stepinca održana je u nedjelju 9. veljače u crkvi Male braće u Kölnu, u kojoj se Hrvati na bogoslužje redovito okupljaju. U toj su crkvi grobovi dvojice velikih svetaca: Ivana Duns Skota i Adolfa Kolpinga. U koncelebraciji je sudjelovalo više svećenika. Propovijednik je prikazao život i mučeništvo našeg Blaženika koji je vodio

Crkvu u hrvatskom narodu u najteže doba hrvatske povijesti. Kardinal je bio ustrajni branitelj Božjih i ljudskih prava. Jednako se je borio protiv tri najveća zla dvadesetoga stoljeća: fašizma, nacizma i komunizma. Zbog toga su ga sve vlasti progonile, a komunisti su ga osudili na 16 godina robije. Lagano su ga i sustavno trovali. On je sve vjernički strpljivo podnosio i postao uzorom svima kao svetac i mučenik.

Slavlje je svojim skladnim pjevanjem uzveličao Zbor misije pod vodstvom s. Vinke Bešlić. Vjernici su tijekom duhovne obnove imali svaki dan prigodu za ispovijed i razgovor sa svećenikom. Više od osamsto vjernika tih je dana pristupilo sakramentu Pričesti. Svake večeri poslije mise održan je blagoslov s Presvetim i molilo se za beatifikaciju naših kandidata oltara.

Na sam blagdan bl. Alojzija vjernici su sa svijećama u rukama obno-

vili svoja krsna obećanja, a Postolature Ivana Merza i s. Marije Petković poslale su spomen-sličice, životopise i druge tiskane materijale o našim kandidatima za oltar, pa je tako svaki sudionik slavlja ponio sa sobom uspomenu na dan duhovne obnove i proslavu blagdana bl. Alojzija, zaštitnika misije.

Valja ujedno napomenuti kako je Hrvatska katolička misija u Kölnu jedna od najstarijih naših misija u Njemačkoj, a osnovana je 1956. Od prvih početaka slavila je kardinala Alojzija Stepinca, a na ulazu u Misijsku već dugo godina sve koje dolaze dočekuje spomen-bista bl. Kardinala. I današnji nadbiskup Kölna, kardinal Joachim Meisner, na osobit način štije našeg bl. Alojzija i rado ističe da mu je u njegovoj biskupskoj službi uzor i zaštitnik naš Blaženik. Inače kardinal Meisner veliki je prijatelj hrvatskoga naroda i dobročinitelj brojnih hrvatskih crkvenih ustanova.

RHEINFELDEN I FREIBURG

Nove „Napretkove“ podružnice

Predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva „Napredak“ dr. Franjo Topić ovih je dana boravio u Njemačkoj. U nedjelju 16. ožujka predvodio je misu u Rheinfeldenu, u južnoj Njemačkoj, a nakon mise održao je predavanje o sadašnjoj situaciji u Bosni i Hercegovini. Nakon prikaza trenutnog gospodarskog i društvenog stanja u BiH dr. Topić je govorio o „Napretku“, njegovoj povijesti i njegovoj sadašnjosti. Predstavio je osobnu kartu „Napretka“ danas i posebno se zadržao na manifestacijama održanim prigodom

prošlogodišnje proslave stoljetnice osnivanja „Napretka“. Nakon diskusije pristupilo se osnivanju inicijativnog odbora za utemeljenje podružnice. Gotovo svi prisutni su se odmah ućlanili u „Napredak“. U ponedjeljak 17. ožujka dr. Topić je održao slično predavanje u Freiburgu, najvećem gradu te regije. I tu je utemeljen inicijativni odbor za novu „Napretkovu“ podružnicu. U odbor su ušli ugledni ljudi Freiburga na čelu s voditeljem misije fra Alojzijem Duvnjakom i fra Ivanom Toljom koji su bili i organizatori predavanja. ■

WUPPERTAL

Seminar za reevangelizaciju Crkve

Od 28. veljače do 2. ožujka u Hrvatskoj katoličkoj misiji Wuppertal održan je seminar za reevangelizaciju Crkve ili duhovna obnova karizmatiskog tipa. Seminar je predvodio vlč. Dražen Radigović, župnik župe Lupoglav. Seminar je prvoga dana započeo misnim slavljem, a nakon mise je upriličeno predavanje pod nazivom: „Što je prokletstvo, simptomi i znakovi“, a bilo je riječi i o uzrocima idolopoklonstva i okultizama. Seminar je drugoga dana nastavljen u priepodnevnim, a završio je u kasnim večernjim satima. U sklopu toga bilo je rezervirano vrijeme za molitvu, posebice za molitvu za oslobođenje. Istoga je dana, prije popodnevne mise, voditelj seminara govorio na temu „Novo rođenje ili kako primiti Božji spas“. U večernjim satima bilo je govora i o temeljima duhovnog života. Nedjeljni program započeo je misnim slavljem. Za vrijeme propovijedi, tumačeći Božju riječ, propovijednik je podsjetio na mnogobrojne biblijske citate i primjere koji govore o blagoslivljanju. Brojni vjernici HKM Wuppertal, koji su tijekom i nakon seminara posvjedočili duhovne plodove, po prvi put su se susreli s takvim načinom evangelizacije. **M. Peulić**

SINDELFINGEN

Izvedena predstava „Mala Terezija“

Teodrama Croatia „Mala Terezija“, urednika časopisa „Zlatno pero“ i teatrologa Bogdana Maleševića izvedena je u subotu 8. ožujka pred stotinu gledatelja u dvorani Hrvatske katoličke misije u Sindelfingenu. Gostujuće glumce i pisca teksta pozdravio je domaćin voditelj misije fra Marinko Vukman.

U vrlo jednostavnoj scenografiji pred gledateljima se pojavljuje glavni lik teodrame Sjedokosi-Hrvat koji je u jednom danu posijedio na Bleiburškom polju. Kasnije kao emigrant živi u svijetu i sanja svoju slobodnu Hrvatsku. Vođen unutarnjim glasom hodočasti u svetište Male Terezije u Lisieux koja je bila uzorom njegove hrvatske katoličke mladeži. Svetica Mala Terezija mu se pak otkriva u ulozi Ivane Orleanske, spasiteljice Francuske, koja je tajanstveno povezana i s hrvatskim narodom i Hrvatskom; spašava je, ali poručuje kako je treba obraniti i danas od globalizacije i Novoga svjetskog poretka. Ta zanimljiva dramska radnja inspirirana je stvarnim životom hrvatskog emigranta, pjesnika Vinka Nikolića. Teodramu je uprizorio redatelj Zoran Mužić, a u glavnim ulogama nastupilo je niz poznatih i priznatih glumaca hrvatskog glumišta: Natali Geber (sv. Mala Terezija i Ivana Orleanska), Nada Abrus (Celina, sestra Terezijina), Ivana Jelić (Paulina, sestra Terezijina) Asija Potočnjak (Marija, sestra Terezijina) — sve su sestre časne sestre, Vinko Kraljević (njihov otac), Zijad Gračić (Sjedokosi — Vinko Nikolić), Zlato Ožbolt (Crnokosi-prijatelj) i Ivan Jonić (Arkandeo Mihovil i Gabrijel).

Zadovoljna publika nagradila je glumce gromoglasnim pljeskom. Sam pisac Malešević na kraju je rekao kako je komad dosad već petnaest puta izveden u crkvama diljem Hrvatske i u Sarajevu. Po njemu predstava je oživljavanje već zamrle teodrame u Hrvatskoj te spajanje hrvatskog i francuskog naroda u velikim francuskim nacionalnim sveticama i simbolici crvenobijelo-plave boje, zastave oba naroda. **Biserka Lukan**

GEISLINGEN

Cjelodnevni duhovni program

Hrvatska katolička zajednica u Geislingenu započela je korizmu duhovnom obnovom. Cjelodnevni duhovni

program organizirali su članovi novoizabranog Pastoralnog vijeća u subotu 8. ožujka u prostorijama župe sv. Marije u Geislingenu, u kojoj se Hrvati katolici već godinama redovito svake nedjelje okupljaju na misna slavlja. Na seminaru se okupilo više od pedeset sudionika. Voditelj duhovne obnove mr. fra Božo Ančić, voditelj HKM u Münchenu, na vrlo je jednostavan način uz pomoć biblijskih tekstova sudionicima obnove posvjedočio još uvijek aktualne klasične napasti posjedovanja, časti i vlasti. Sve je pozvao neka se u ovom milosnom vremenu otvore djelovanju Božjega Duha. Susret je završio „okruglim stolom“ s temom rada pastoralnih vijeća u misijama, a u diskusiji su sudjelovali i članovi spomenutog Pastoralnog vijeća. Posebno je istaknuto kako je za svaki važniji pastoralni pothvat u zajednici potrebno uključivanje što većeg broja ljudi, kao što je bilo i u ovom slučaju. **Inga Jolić**

Korizmena duhovna obnova

Korizmena duhovna obnova održana je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Mülheim a.d. Ruhr u crkvi sv. Alberta Velikog u mjestu Oberhausenu od petka 7. do nedjelje 9. ožujka. Voditelji duhovne obnove bili su fra Ivo Pavić i časna sestra Marina Radošević. Tijekom tri dana u obnovi je sudjelovalo više od tisuću i pol vjernika. Posebno je bio dojmljiv susret s mladima koji su pjevali na završnoj misi obučeni u ministrantska odijela. Tijekom obnove upriličen je i duhovni program za Nijemce.

Tekst i snimka: Jakov Vranković

Prva predsjednica društva
Margret Engelking

NJEMAČKO-HRVATSKO DRUŠTVO HANNOVER

Jedanaesta godina uspješnog djelovanja

Njemačko-hrvatsko društvo iz Hannovera osnovano je 1992. godine u povodu pružanja pomoći stradalima u ratu u Hrvatskoj, a od 1993. registrirano je u Hannoveru kao samostalno društvo. Od tada je ovlašteno izdavati potvrde o darovanju novca (Spendenbescheinigung), ali i svake dvije godine uredno prikazivati financijsko stanje i oporezivanje. Društvo je dosad prikupilo pomoć u iznosu od 4,5 milijuna eura. Sve je započelo prikupljanjem humanitarnih, medicinskih i ortopedskih pomagala. Sponzori društva bili su pokrajinski glavni grad Hannover, Ortopedsko-tehničko poduzeće Otto Bock iz Duderstadta i neka druga manja ortopedsko-tehnička poduzeća, mediji, tiskovine, Crkve, druge zaklade i brojne privatne osobe. Tako se moglo djeci, ratnim i civilnim invalidima, pomoći nabaviti proteze kako u Hannoveru tako i u Hrvatskoj. Društvo je poduprlo proizvodnju proteza u Splitu, jednu kuću sa stajom i životinjama za duševno hendikepirane u Dugom Selu. U Hannoveru je pomoglo tridesetogodišnjem ocu pri transplantaciji bubrega. Jednoj mladoj ženi iz Banje Luke pomoglo se pri financiranju operacije u Braunschweigu.

Društvo je nabavljalo lijekove od životne važnosti u Zagrebu i Banjoj Luci. Trenutno je, glavni cilj društva, kako je istaknula njegova prva predsjednica Margret Engelking, pomoći od raka teško oboljeloj djeci. Društvo pomaže i oko nabavke pelena, bolničkih kola i džipova koje upućuju u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Tu su također nabavke namještaja, školske opreme, bicikla, orgulja te opreme za crkve i dr. Društvo je u ovoj godini pred novim izazovom. Radi na restauriranju nekadašnje njemačke crkve u prijašnjem Windthorstu, danas Novoj Topoli kod Gradiške. „Društvo je od njemačkih sponzora dobilo krovšte s crijepom i ostali materijal, kao i kalupe za izradu pločnika. I nakon rata potrebe su ljudi velike, pa za društvo još ima puno posla“, istaknula je Margret Engelking. Pomoć se ostvaruje u dogovoru s Caritasom Banjolučke biskupije i s biskupom mons. dr. Franjom Komaricom.

Društvo također poziva sve one koji na bilo koji način mogu pomoći, bilo kroz članarinu ili dobrotvornu novčanu donaciju, neka to učine. Godišnja članarina iznosi 60 eura, što znači mjesečno 5 eura. Daljnje obavijesti mogu se dobiti kod prve predsjednice društva Margret Engelking, Muschelweg 11, 30455 Hannover; Tel/fax. 0511 404651.

OBAVIJESTI

Tečajevi hrvatskog jezika

„LIN-CRO“ iz Zadra organizira međunarodne tečajeve hrvatskoga jezika u Zadru. Za daljnje informacije obratite se na adresu: LIN-CRO, Varaždinska 52 A, HR — 23000 Zadar; Tel./fax.: 00385 23 241378; E-mail: mile.mamic@zd.tel.hr; www.lin-cro.hr

Novi broj tel. i faxes HKM München

HKM München nedavno je dobila nove brojeve telefona i faxes koji glase: Tel.: 089 179581-0; Fax: 089 179581-11

Izložba slika

Izložba slika akademskog slikara BRANIMIRA DOROTIĆA, iz Zagreba, u „Galerie Tolerance“, Hamburg, Lerchenstr. 103. Izložba je otvorena do 18. svibnja.

IZBOR IZ HRVATSKE USKRSNE POEZIJE

Uskrsnu kako je rekao

Rođen od Djevice, učovječen,
mučen, umro i pokopan Krist je bio
Bog čovjekom postao, hodeć zemljom živio
trećim danom po smrti Otac je njega uskrisio.

Sašao je nad pakao
ali kratko.
Pakao je nebožansko
i neljudsko biti a ne biti.

Napastovan, okusio kugu, glad i rat,
Spasitelj naš, bio nam je brat.
Kako se rodio voljom Očevom tako je i uskrsnuo
kao od Djevice majke rođen
gol golcat i bos.

Opet će nam doći
a ni otišao nije
uskrsnuo da se ispuni Pismo
u stalnom je pohodu
kako obeća i ocima našim i nama
od vijeka zauvijek.

Mile Maslač

Križ

Nosim ga u srcu i riječi
On mi svijetli
Kad oslijepim

Pero Pavlović

Pobjeditelj

Osluškujući duboki vjetar istoka,
šapat nenazočne ljubavi.
Pomiren s travom na grobovima.
Sudeći tajnovito gubilište ratnika,
glasove što umom prostiru.
Ti ideš hrabro, s križem.
Usprkos svima.

Sastavljen sa svjetlošću nad morem
Oka uprta u zvonik crn.
Na nebu.
U samotnu sjenu drveta.
U mračne stijene
bez pukotina i trava.
I u krijesove zvijezda
koje zlate tvoje ime.
Od mora do mora.

Zlatko Tomčić

Sine Čovječji

U zanosu ljubavi zanijemio Ti si
opijen Golgotom dok nam Uskrs spremaš
i slabosti i snaga na Tvom križu visi
sav se nama daješ više ništa nemaš!

Ivan Marijanović

Molitva

O Višnji Bože, jedini moj Bože,
Ti nado mojih odbrojanih dana,
Jer pijesak sam i vrijeme i kap s dlana,
Gdje tru se sati a trenuci množe.

Koji se truju i koji se glože
Nek upru pogled u srž onih rana
Što ih je Sin tvoj radi ljudskih mana
Trpio više no što tijelo može.

Osobito nek Višnje tvoje zrenje
Svim bližnjima donese mir, tišinu:
Nek zatru himbu i zlotvorno htijenje.

Da gorke čaše, huda zla ih minu
I radosno ih prati Preobraženje
Ti čistih duša da se k tebi vinu.

Ante Stamać

„Krist na uskrsno jutro“, isječak iz pjesmarice,
Lombardija oko 1520., privatna zbirka

Uskrsnuće

Skidanje s križa,
slomljeno tijelo,
iščezla bol,
istrgran bič
kruna od trnja.

Patnjom,
smrću
iskupljeni grijesi.

U najdubljem mjestu
našega bića
otvorena nada
široko, duboko,
u božanski beskraj,
u život vječni.

Marko Bajto

Traženje izvora

Gospodine,
uvijek sam mislio, da su nebesa plavet očiju Tvojih,
i kad zvona razliju selom molitvu,
Gospodine,
zastori mojega puta
ispijaju plavet, a maglica razbijenog sumraka
pliva pučinom vremena.

Ova zemlja ukotvljena u pogled
i zadnji miomiris izli se ulicama...
Gospodine, katedrala počiva u šutnji...
Htio bih moliti
uz zvuke seoskog zvona,
i misliti o zemlji,
htio bih sve reći šutnjom Uskrsnog Otajstva,
plutati seoskim zvonom
uz tople mamine riječi „Zdravo Marijo“...

Vinko Grubišić

Hrvatski iseljenički godišnjak

|| „Hrvatski iseljenički zbornik 2003.“, zbornik radova, uredila Vesna Kukavica, Hrvatska matica iseljenika, Zagreb, 2002., 350 str. ||

Nedavno je javnosti predstavljen „Hrvatski iseljenički zbornik 2003.“, objavljen u izdanju Hrvatske matice iseljenika. Radi se o vrijednom pothvatu, koji je uredila prof. Vesna Kukavica. Zbornik sa sažecima na engleskom i španjolskom jeziku broji devet tematskih cjelina: Predgovor, Znac vremena, Baština, Dijaspore, Mostovi, Duhovnost, Znanost, Nove knjige i Virtualna Hrvatska. U zborniku je ukupno 35 samostalnih autorskih priloga. Zbornik ima i elektroničku inačicu na globalnoj mreži na adresi:

www.matis.hr/zbornik.

Kako je i u uvodu istaknuto, „uz novosti iz života hrvatskih autohtonih manjina, Matičin godišnjak bilježi tridesetak važnih zbivanja u društvenom i kulturnom životu mlade i starije prekomorske dijaspeore tijekom protekle godine — od Kanade i Ognjene zemlje do Australije i Novog Zelanda“.

Josip Šentija u svom iscrpnom tekstu govori o desetljeću neovisne Hrvatske, a Tomislav Jelić i Željko Holjevac o tome postaju li Gradišćanski Hrvati opet jedna cjelina. U sklopu druge cjeline je i izvorni znanstveni rad Rebeke Mesarić Žabčić o vrlo važnoj temi, o suvremenim migracijama iz Međimurja i perspektivi povratka.

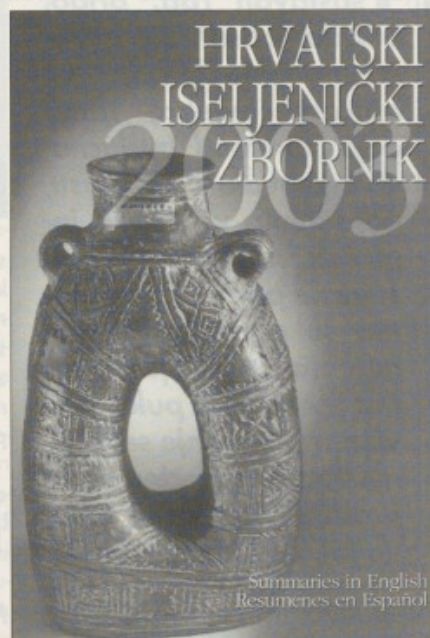
U trećoj cjelini Aleksandar Durman piše o Vučedolu — prapovijesnom srcu Europe, Marijana Tomić o trinaest stoljeća pismenosti u Hrvata, Ante Tomić o svim spomenicima Selca na Braču. Ivica Ivanković svoj je prilog naslovio „Zrno po zrno — kapica“, Lilijska Domic piše o riznicama hrvatske suvremene umjetnosti u Bosni, Darko Gašparović o dobitniku Herderove nagrade — Nedjeljku Fabriu, Luka Budak o hrvatskim studijima na Sveučilištu Macquarie u Sydneyju te Sanja Vulić najprije o suvremenom pjesništvu Hrvata u Mađarskoj a potom i o katedri za hrvatski jezik i književnost u Pečuhu.

U četvrtoj cjelini Ljubomir Antić piše o hrvatskom pokretu 1903. i čileanskim Hrvatima, Grozdana Cvitan svoj je tekst naslovila „Tražeći i

nalazeći Hrvatsku u Južnoj Americi“, a Boris Škvorc piše o ishodištima raslojavanja australske hrvatske zajednice. Senka Božić Vrbanić i Mario Vrbanić govore o Hrvatima na Novome Zelandu, Dominik Spajić i Ivan Vranješ o školi u ozračju integracije, Dubravko Barać o operi „Nikola Šubić Zrinjski“ u Mississaugi, Ivan Čizmić o o. Bernardu Luketiču koji je 25 godina na čelu Hrvatske bratske zajednice, Vesna Kukavica o stoljeću hrvatske periodike u iseljeništvu, Andrea Sapunar o putopisu književnoga povjesničara i etnografa Ivana Milčetića o moravskim, donjoaustrijskim i ugarskim Hrvatima krajem XIX. stoljeća, a na kraju te cjeline Željka Lešić ukratko sažimlje u tekstu naslovljenom „Mozaik“ važnije događaje iz kulturnog, društvenog i vjerskog života Hrvata u iseljeništvu u 2002. godini.

U petoj cjelini Vladimir Pavlinić piše o europskim obzorima Tihomila Radje, Tonko Maroević o kozmopolitskom i slikarskom virtuozu Maksimilijanu Vanki, a Vladimir P. Goss piše o hrvatsko-američkoj slikarici Vesni Kittelson. Tu je i tekst Branke Sömen o Hrvatima u filmskom svijetu, Danijele Angeline Jelinčić o hrvatskom kulturnom turizmu te Tuge Tarle o tome kako su se prepoznale Hrvatska i dijaspora.

U šestoj cjelini naslovljenoj „Duhovnost“ dr. Adolf Polegubić piše o skupu hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, „Hrvatska dijaspora u Crkvi i domovini“, na kojem se okupilo više od 130 sudionika prošle godine u Opatiji u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. U tekstu naslovljenom „Iseljenici su u Kuhariću gledali Hrvatsku“ mons. Vladimir Stanković piše o pastoralnim pohodima kardinala Franje Kuharića Hrvatima izvan domovine. „Za vrijeme dok je Kuharić bio predsjednikom Biskupske konferencije, u hrvatskom je iseljeništvu osnovano 110 hrvatskih katoličkih misija, a s njegovim je potpisom više od

150 svećenika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine bilo upućeno u inozemnu pastvu. Tako ostaje činjenica da je više od polovice današnjih hrvatskih katoličkih centara u svijetu osnovano u Kuharićevo vrijeme. On je uistinu dobro shvatio što znači za mali hrvatski narod da mu više od trećine nacionalnog bića živi u tuđini. Shvatio je i razumio da su mu u tuđem svijetu najveći prijatelji njegovi svećenici i da su hrvatske katoličke župe i misije najsnažnija i najbolje organizirana sila hrvatskog iseljenništva“, kaže na kraju priloga mons. Stanković.

U sedmoj cjelini Janko Herak piše o hrvatskim znanstvenicima — uglednicima u svjetskim institucijama. U osmoj cjelini doneseni su prikazi nekih važnijih izdanja, a u devetoj cjelini Ante Milinović govori o virtualnom muzeju hrvatske dijaspeore.

Matičin godišnjak je hvala vrijeme dan pothvat koji na suvremen i cjelovit način povezuje hrvatsku dijasporu s domovinom donoseći pregršt važnih tekstova i informacija za obostrano obogaćenje, kako domovine tako i dijaspeore. Kao takav, zbornik ostaje u svakom slučaju zanimljivo štivo svima onima koje zanima život i djelovanje Hrvata diljem svijeta. A. P.

Vrline i mane

Tamo gdje nedostaje sustavan rad, briga, blizina, prisutnost i svestrano zauzimanje za obična čovjeka, tamo gdje horizonti budućnosti svršavaju u prošlosti, gdje nema vremena, interesa i energije za stvarne potrebe ljudi, tamo se poduzimaju megalomanski projekti, tamo je na djelu puki aktivizam (započinje se stotinu stvari, a nijedna se ne uradi do kraja niti kako valja), šou, sebeljublje.

Piše: Marijan Markotić

stima. Neposredni učinak negativizma i kritiziranja su destruktivne, bezobzirne i neprimjerene kritike, grubo podcjenjivanje, zlonamjerno pronalaženje loših strana, širenje crnih prognoza i paničnih strahova glede postojećega stanja, rušenje i „miniranje“ novih ideja, projekata, pokušaja.

No, željeli bismo upozoriti i na drugu stranu stvarnosti: sustavno i ciljano odbijanje, izbjegavanje, onemogućavanje bilo kakve kritike.

Negativizam i kritiziranje

Mi ljudi imamo poseban, katkada nevjerovatan odnos prema negativnome! Premda nitko od nas ne voli kada se o njemu priča loše, kada kruže poluistine, tračevi, ogovaranja, istovremeno mi sami imamo neodoljivu potrebu biti glasonoše negativnih vijesti, poruga na tuđi račun. Ta naša neizlječiva sklonost prema negativnome najbolje je vidljiva u medijima, koji uglavnom žive od senzacija, fatalizma, skandala i javnoga linča neistomišljenika, protivnika, suparnika.

Negativizam i kritiziranje su osobito prisutni u krugovima ljudi koji imaju političku, financijsku ili religioznu moć, vlast, utjecaj; odnosno onih koji se tih istih žele domoći, pa ne biraju sredstva. U tome pogledu svaki prijedlog, zahtjev za promjenama interpretira se kao opasnost, gubitak, pogibelj za cijelu zajednicu. Naime, kada bi okorjeli kritizeri priznali da je svijet barem donekle u redu, oni bi bili suvišni. Ovako, njihov tobožnji autoritet, sveznanje, perfekcionizam, preobučeni u masku „brige za opće dobro“, postaju prijeko potrebni, nužni, neupitni. Budući da unaprijed isključuju svaku potrebu i mogućnost samokritike, ne preostaje im ništa drugo nego baviti se negativnostima, tuđim slabostima, propu-

Monopol duša

Kroz povijest mnoge su ustanove, institucije, udruge — na temelju svojih dugogodišnjih zasluga — stekle veliki ugled u narodu, zbog čega uživaju povlašteni položaj koji nižim ne smije biti doveden u pitanje. No, iako je moguće živjeti od prošlosti, nemoguće je živjeti u prošlosti. Povijest je ujedno najbolji pokazatelj nestanka, raspada civilizacija koje nisu išle u korak sa zahtjevima, potrebama, tj. promjenama svoga vremena.

Ovakva pojava osobito je prisutna u onim segmentima ljudske djelatnosti koji se odnose na duhovni/duševni, kulturni i odgojni oblik rada s ljudima. Naime, podrobnija analiza rada, ponašanja i stavova naznačenih ustanova razotkriva duboko uvjerenje kako su — po svojoj naravi, ulozi, svrsi i poslanju — nedodirljive, neupitne, posebne, neprolazne. Sve ono, dakle, što vrijedi za svakoga običnoga smrtnika, za njih ne vrijedi. Reklo bi se: ponašaju se kao da su zakon u zakonu; odnosno: zakon vrijedi za sve, osim za samoga zakonodavca...?!

Postavljajući stvari tako, one nemaju ravnopravnoga sugovornika, čime je bilo kakav oblik dijaloga, a pogotovo kritike, unaprijed isključen. Na taj se način vješto onemogućava gubitak statusa posebnosti, isključivosti i nedodirljivosti.

Pogledamo li pak stvari iznutra, otkrit ćemo na čemu se zapravo temelji nerazorivost takvih mentalnih „utvrda“. Između ostaloga, naći ćete: indoktriniranost, jednomyšlje, fanatizam, borbu za vlast, podijeljenost, rivalitet, iskorištavanje tuđih nesposobnosti i promašaja, nepovjerenje i moralnu propast drugih (primjerice državnih) institucija, slijepo vjerovanje u izuzetnost, nepogrešivost i valjanost vlastitoga poslanja, posjedovanje cijele istine, panični strah naspram izazova i opasnosti suvremenoga svijeta. Drugim riječima, iza svega toga stoji neopisiva duhovna arogancija, samodopadnost, nastrani perfekcionizam u opsluživanju formalnih, izvanjskih normi, uvjerenje da je narod neuk i da takvim zauvijek treba ostati, te da posjeduju — ni manje ni više — nego od Boga dani monopol nad dušama.

Zašto je to tako?

Kada se običnim ljudima na vrlo suptilan način oduzme pravo glasa, mogućnost odlučivanja, kao i suodgovornost za zajedničku stvar i boljitak, tada se stvara prividni dojam kako se govori/nastupa u njihovo ime; dapače, da većina doista tako misli! — Riječ je, zapravo, o vječitoj, podmukloj manipulaciji narodom, koji nema jasnoga, kritičkoga mišljenja niti građanske svijesti i odvažnosti da ga javno iznese, obrazloži i zastupa. I tako, sve ostaje po strome, dok vrijeme, (ne)prilike ili vrsni pojedinci ne naprave radikalan zaokret.

Tamo gdje nedostaje sustavan rad, briga, blizina, prisutnost i svestrano zauzimanje za obična čovjeka, tamo gdje horizonti budućnosti svršavaju u prošlosti, gdje nema vremena, interesa i energije za stvarne potrebe ljudi, tamo se poduzimaju megalomanski projekti, tamo je na djelu puki aktivizam (započinje se stotinu stvari, a nijedna se ne uradi do kraja niti kako valja), šou, sebeljublje. Jer, sustavan, dugoročan i samoprijegoran rad nije popularan, ne donosi zvučna priznanja niti zauzima počasno mjesto u izlogu. Pa ipak, samo i jedino po njemu narod će prepoznati da nije sam! ■

Manjak kvalitetne komunikacije

Svakodnevna komunikacija s ljudima nosi ugodne i one manje ugodne trenutke, napose s onima koji su nam najbliži. Način života znatno je smanjio prag tolerancije prema drugom čovjeku, a očekivanja prema okolini su se povećala. Zašto? Najveći je razlog u zgusnutim obvezama, pomanjkanju vremena za kvalitetnu komunikaciju, nestrpljivost da drugog čovjeka saslušamo i prihvatimo.

Uopćeno govoreći, svi imamo i vrline i mane, stoga nam valja početi od nas samih i najprije prihvatiti sebe onakvima kakvi jesmo, posvijestiti si svoje lošije strane i učiniti najbolje što možemo da drugima ne naškodimo zbog njih. One dobre strane pak treba s ljubavlju usmjeriti prema boljem suživotu s drugima.

Primjerice, suprug koji brine i skrbi za obitelj i sve usmjerava za njezinu dobrobit, vjerojatno osjeća pritisak u smislu obveza i premalo prostora za opuštanje i odmor. Odatle mogu nastati situacije gdje je njegov nastup krut, odbojan, pa i razdražljiv. Tu će mnogo učiniti supruga koja će ga razumjeti, pomoći mu da se rastereti, učiniti mu život u domu ugodnijim. Najčešći uzrok razmirica u obitelji su uzajamni prigovori — na, u biti, nevažne detalje — presoljena juha, premasno meso, neobrisana prašina, neispegлана košulja, ili pak pretjerana udobnost osobe nauštrb pretjeranog zalaganja druge strane. Kako pomiriti različitosti?

Prihvatanjem mana iz situacije u situaciju, tako da se ispred tih mana ipak najprije cijene i poštuju one dobre strane druge osobe. Od predbacivanja nema ništa. Zajednički život je postupni hod, malim koracima, prožetim teškoćama i radostima, u prihvatanju i otvorenosti u svim situacijama. Ono, što je sv. Mala Terezija zvala putem posutih malim križevima, malim trnjem koje kasnije postaje cvijeće u vlastitom vrtu svetosti.

Zrinka Kovačić

Andeo oduševljenja

Moći se oduševiti znači useliti se u Onoga, koji me susreće u svemu, u stvorenju, u čovjeku, u svakoj riječi, u glazbi u umjetnosti. Tek u Bogu doživljam čitavu tajnu čovjeka, prirode i umjetnosti. Izlazi mi sva dubina. U svemu konačno dotičem Njega.

Ljudi koji se oduševljavaju za nešto uvijek zrače svježinom. Ideja im je vatrena i svoj rad drukčije oblikuju. Oduševljeni su zbog pronalaska ideje. Ako su na odmoru oduševljeno promatraju čudesni krajolik. Navečer, u društvu s prijateljima oduševljeno i dobro se zabavljaju. Oduševljeni su novim putovima. Druge oduševljavaju svojim oduševljenjem. Sve što doživljavaju, doživljavaju intenzivno. Pažljivi su prema čudesnom probijanju sunčevih zraka kroz oblake ili prema brdu koje se uzdiže nad dolinom. Naprotiv, ima mnogo ljudi koji se ničim ne oduševljavaju. Otputuju na odmor. Kad ih pitaš kako im je bilo na odmoru, odmah im padne na pamet neukusno jelo i želja da što prije napuste hotel. Trebaju uvijek iznova dojmove izvana kako bi uopće nešto osjetili. Što više putuju i što više troše novca time manje doživljavaju, i manje osjećaju život. Traže život iz-

Dospijevaju izvan sebe i potpuno su uz ono što doživljavaju. Grci govore o ekstazi: biti izvan sebe, i oduševljenju: biti u Bogu. Moći se oduševiti znači

useliti se u Onoga, koji me susreće u svemu, u stvorenju, u čovjeku, u svakoj riječi, u glazbi u umjetnosti. Tek u Bogu doživljam čitavu tajnu čovjeka, prirode i umjetnosti. Izlazi mi sva dubina. U svemu konačno dotičem Njega. Ljudi koji se mogu oduševiti, mogu i

H. Loreck

Želim da te andeo oduševljenja osposobi, oduševi, da budeš zahvaćen od onoga što susrećeš, što doživiš, što jesi. Želim da i druge oduševljavaš za ideje, projekte, da ih oživljavaš i duhom ispunjaš. Tada će ti andeo oduševljenja darovati želju za životom i promijeniti te u anđela oduševljenja za ljude koje susrećeš.

van samih sebe jer u sebi nemaju života. Ne prihvaćaju izvanjsko u sebe. Stoga i ne žive intenzivno. Njemačka riječ „Begeisterung“ dolazi od Geist. U staronjemačkom „Geist“ također znači uzbuđenje, potresenost. Tek u 17. stoljeću pojavljuje se riječ „begeistern“ (oduševiti), sa značenjem: oživjeti, ispuniti duhom. Ljudi koji se oduševljavaju zahvaćeni su od riječi, od pogleda, od susreta, od šume kojom pješače, od brijega na koji se penju. Uzbuđeni su promatrajući čudesni krajolik. Ne daju se istrgnuti iz svoje udaljenosti.

druge oduševiti. Od njih izlazi život. Navečer nisu u društvu da jadikuju nad nečim. Oni se oduševljavaju. Imaju ideje i žele nas oduševiti. Mogu oduševljeno pričati o onomu što doživljavaju. Tu je životnost i svježina. Razgovor ne rominja. Uvijek je napet. Nastaju uvijek nove ideje, novi planovi. To u nama budi želju za životom. Najednom dobivamo želju početi na koncert, posjetiti izložbu, prošetati se. Takvi ljudi oživljavaju i ispunjavaju nas duhom. Želim da te andeo oduševljenja osposobi, oduševi, da budeš zahvaćen od onoga što susrećeš, što doživiš, što jesi. Želim da i druge oduševljavaš za ideje, projekte, da ih oživljavaš i duhom ispunjaš. Tada će ti andeo oduševljenja darovati želju za životom i promijeniti te u anđela oduševljenja za ljude koje susrećeš.

Priredio: Jozo Župić

Uskrs

Rješenje pošaljite najkasnije do 6. 5. 2003.

Mariofil Soldo	Sadržaj dramske radnje	Muslimansko muško ime	Stanko Jurilj	Spomen Posljednje večere	Europska država (Rim)	Mirko Novosel	Privr. oduzimanje slobode optužena za kazneno djelo	„Prije nove ere“	Zarez koji nastaje rezanjem	Ivan Devčić	Vrijeme od sedam uzastopnih dana	Dan Isusove smrti	Estonski šahist Lembit	Rotkvice
Potpuno, posve				▽			Naglasak					▽		
Nedjelja prije Uskrsa, Cvjetnica	▷													
Glumac Nelson			Lantan	▷		Najjača karta, AS				„Element“			„Volt“	
			Jedno raslinje	▽		Skijašica Jelušić				„Avance“			Turistički gradić u Istri	
...Ideje ili...shvaćanja							Baršun							
„Amper“		Nepokretnost tijela	▷				Marka ruskog automobila			Aleksandar od milja				
		Akad. kazal. umjet.	▽							Oton Kučera				
Kutna mjera (mn.)									Dosta nisko					
									Austrija					
Lik Nele Eržišnik						Pritisak (visoki ili niski)					Europski TV-sustav			
											Dan uoči Uskrsa			
Pisac Kaštelan					Aon, Beotijac						Žila koja vodi krv prema srcu			
Stanje onoga koji je blažen		„Kamata“	▷								Grčko slovo (sedmo)			Naš slikar, Vjekoslav
		Vojni kirurg	▽										Karat	
Uzvik za odobravanje, odlično										Luka Arčić			Robert Altman	
Lovro Artuković			„Račun“	▷		Rumunjski nogometaš Adrian								
Glumica Ekberg														
Vršak jezika zmije						Maja, potkošulja	Androniko Lukšić	Žitelji Like	Irislav od milja	Andro Ozretić			Glumac Martinez	
										Urugvaj			Pasmina	
Francuski skladatelj Satie					Nedjelja 27. travnja	Zvuk odr. visine								
„North, north-east“				Stari Srebrenjak		Proizvod za prodaju				Sat				Rekreacijska djelatnost
										Desni pri-tak Drine				
Stjepan Ivšić			Skupina kukaca	▷			Rijedak							
			Splitski atlet. klub	▽			„Citiran“							
Radionica u kojoj se tka									Zrinko Ogresta			Zemljišna mjera		
									„Kelvin“			Ivica Zadro		
Vanadij		Stjepan Balog	▷		Tužakati								Veznik pri nabrajanju	
		„Tona“	▽		Zambija								„Ali“	
Raskinu-ti neki odnos									Blagdan Kristova uskrsnuća, Uskrs					

Poticanje pluralnosti u Crkvi i društvu

Član Povjerenstva ovogodišnjeg Teološko-pastoralnog tjedna, održanog u siječnju ove godine u Zagrebu, **dr. Željko Tanjić** je u razgovoru za „**Kanu**“ o područjima pluralizma koja bi kod nas bila najaktualnija kazao: Najvažnije je vidjeti da je pluralizam činjenično stanje u kojemu mi živimo i koje je zapravo danas životna norma. Neki, polazeći iz toga faktičkoga stanja, pluralizam apsolutiziraju smatrajući da je on sam po sebi dovoljan da bi se objasnili određeni procesi, a ima i onih koji taj pluralizam odbacuju. Kolega Raguž u svojem je predavanju posebice napomenuo kako imamo one koji sve relativiziraju — sve je jednako vrijedno — bilo na moralnom bilo na etičkom bilo na društvenom planu, dakle, nema nikakve razlike između ide-

ja i životnih stilova; i one koji su integralisti — smatraju da ima samo jedan put, jedan način razmišljanja, jedan način djelovanja koji je legitiman i pravi. Za kršćansku misao i teologiju vrlo je važno vidjeti da ni jedan ni drugi nisu ispravni putovi. Kršćanstvo svojom snagom treba kritički promišljati stanje u društvu, vidjeti koje ono vrednote i na koji način može ponuditi, te koje će biti sposobne preobražavati, kako je kolega Raguž rekao, našu stvarnost. To je pitanje pluralnoga djelovanja Crkve u društvu, čega vjernici još nisu dovoljno svjesni. Smatra da treba poticati pluralnost djelovanja vjernika laika u društvu. Svi su se vjernici pozvani angažirati u javnom, društvenom, političkom i kulturnom prostoru i tako stvarati i oblikovati novi duh u hrvatskom društvu. To je pluralno djelovanje kroz ekumenizam, međureligijski dijalog, odgoj... (...) Tu je svakako pluralizam na unutarcrkvenom planu — na koji način mi u Crkvi komuniciramo, živimo pluralnost službi, karizmi, djelovanja. ■

MMF i Svjetska banka diktiraju pravila igre

Predsjednik Udruge radničkih sindikata Hrvatske **Boris Kunst** je u razgovoru za „**Hrvatsko slovo**“ na pitanje jesu li na odluku Vlade da smanji radnička prava utjecao Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka kazao: Vjerujem da je MMF odigrao značajnu ulogu oko izmjena i dopuna Zakona o radu. Vlada RH je od početka svog djelovanja prihvatila tutorstvo MMF-a koji se sve više miješa u unutarnju politiku naše države. Pritisak MMF-a bio je u cilju privatizacije financijskog sustava. Rezultat je 96% naših banaka u vlasništvu stranaca. Pritisak je da se hitno izvrši privatizacija „kućnog srebra“ — javnih poduzeća koja bi isto mogla pasti u ruke stranaca. Pritisak je i u cilju reforme radnog zakonodavstva, kako bi u Hrvatskoj imali što jeftiniju i obespravljeniju radnu snagu. Krajnji cilj možemo naslućivati. Što se tiče cenzusa socijalnih pomoći, upozoravam da je on sve lošiji iako broj korisnika iz dana u dan raste. Da je Vlada RH na

početku mandata imala jasnu viziju i strategiju razvoja gospodarstva Hrvatske, te MMF-u i Svjetskoj banci nametnula svoje prijedloge rješenja gospodarske i socijalne krize, smanjili bi i spriječili mogućnost međunarodnih monetarnih hramova da se miješaju u naše unutrašnje stvari. Za sada je tako. Onaj tko vas kreditira, očito i diktira pravila igre. (...) Ova je godina značajna za sindikate jer je Vlada RH, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o radu, restriktivno krenula prema pravima radnika. Cilj promjena Zakona je smanjenje radničkih prava. Činjenica je da Vlada za to nema stručne argumente niti empirijske pokazatelje, već je odluka politički motivirana. Predloženim promjenama i obespravljenjem radnika ne može se postići veći gospodarski rast, veća proizvodnost, konkurentnost, veći izvoz, ili ubrzati zapošljavanje otvaranjem novih radnih mjesta. Može se dobiti jedino obespravljen, ponižen i jeftin radnik. Kad sindikati ne bi uspjeli zaštititi radnika i njegova radno-socijalna prava, tada bi njihov smisao djelovanja bio upitan. Zato smo ovu godinu nazvali godinom borbe za dostojanstvo radnika. ■

ANDERE ÜBER DIE BIBEL O BIBLIJI SU REKLI

„Jahr der Bibel ist hervorragende Möglichkeit“

Viele Menschen stehen dem Angebot der christlichen Tradition skeptisch gegenüber. Anderen ist ihre Kirche seit Kindesbeinen ein vertrauter Lebensbereich mit vielen guten Erfahrungen. Ich empfehle Ihnen aller: Prüfen Sie, was die Bibel Menschen sagt und suchen Sie nach Spuren für Gottes Segen in Ihrem

eigenen Leben. Dafür ist das Jahr der Bibel 2003. eine hervorragende Möglichkeit.

Präses Manfred Kock
Vorsitzender des Rates der
Evangelischen Kirche in
Deutschland

„Godina Biblije je izvrsna prigoda“

Mnogi su ljudi skeptični prema ponudi kršćanske tradicije. Drugima je njihova Crkva od djetinjstva životno područje od povjerenja. Preporučujem svima: provjerite, što Biblija govori ljudima i tražite Božje tragove za Božji blagoslov u vašem vlastitom životu. Zato je godina Biblije 2003. izvrsna prigoda.

Manfred Kock
Predsjednik Vijeća Evangeličke
Crkve u Njemačkoj

Skladan brak

- Pet je godina prošlo otkako su Mate i Mara sklopili brak. Tko zna kako li žive?
- Žive jako dobro! On još uvijek bez ijednog prigovora pojede sve što ona skuha. A ona bez ijedne primjedbe proguta sve što joj on ispriopovijeda.

Čaj s limunom

- Slušaj ženol! Je li moguće da limun ima kljun?
- Ma što ti je čovječe? Pa tko je još vidio limun s kljunom?
- Hmm dal To, dakle, znači da sam sinoć, kad sam se vratio iz gostionice, u tvoj čaj iscijedio karnarina.

K. Knospe

Nisam vidjela ništa

- Veli Amerikanka:
- Ja sam svome Johnu rekla da mu više neću kuhati. Nakon toga prvi dan nisam vidjela ništa, drugi dan sam vidjela kako se mota oko kuhinje i treći je dan bio objed na stolu.
 - Nato će Njemica:
 - Ja sam svome Hansu rekla da mu više neću prati veš. Prvi dan nisam vidjela ništa, drugi dan sam vidjela kako se mota oko perilice rublja i treći dan je veš bio ispeglan.
 - Na kraju se uključi i naša Stana:
 - Ja sam svome Anti rekla da mu više neću ni kuhati ni prati veš. Prvi dan nisam vidjela ništa, drugi dan nisam vidjela ništa, a treći samo malo na jedno oko.

Isprika

- Kako te nije sram svojoj sestri reći da je glupa? Odmah joj reci da ti je žao!
- Sekice, žao mi je što si glupa.

Tata pita gluposti

- Tata, tata — više mali dječak — ugrizla me zmijsa!
- A gdje te je ugrizla?
- Iza kuće!
- Ma ne pitam te to, nego za što?
- A otkud da ja znam zašto?

Alkoholizam

Alkoholizam je trajna navika na uživanje različitih vrsta alkoholnih pića u većim količinama. Razvija se pretežito kod muškarca, rjeđe kod žena. Uzroci su veoma različiti. Kod nekih nastaje zbog lakše pristupačnosti alkoholu, kod drugih zbog društvene sredine u kojoj žive, kod nekih opet kao reakcija na životne teškoće ili kao izraz psihopatske naklonjenosti. Kao kroničnog alkoholičara označujemo osobu, koja pije redovno iz navike i kod koje se razvijaju postupno promjene intelekta i karaktera. Alkoholizam uzrokuje tjelesne i duševne smetnje. Tjelesne smetnje nastaju kao posljedica djelovanja alkohola na različite tjelesne sustave. Psihičke smetnje počinju postupnim mijenjanjem karaktera, koje dovodi i do promjena vladanja. Kronični alkoholičari su razdražljivi, čudljivi, agresivni prema obitelji, afektivno labilni, povr-

šni i povodljivi. Oni su također veoma vrlo ljubomorni na svoje žene, što može prijeći u pravu alkoholnu psihozu. Alkoholičari su veoma nepouzdanji. Uvijek obećavaju da će se popraviti, ali to ne ispunjavaju. Lukavi su, skloni prevrtljivosti i lažljivosti, hvalisanju sebe, a optuživanju drugih; ne pokazuju kritički uvid u svoje stanje. Promjene karaktera dovode do postupnog i sve dubljeg moralnog propadanja osobnosti. U početku su to manje smetnje u pamćenju, zapamćivanju, pozornosti i koncentraciji. Kasnije se javljaju sve jače promjene, koje mogu dovesti do alkoholnog otupljenja. Nastaju i različiti oblici psihoze: delirium tremens, sumanutost zbog ljubomore, alkoholomanska halucinoza i dr. Alkoholičari pokazuju neotporost prema zaraznim bolestima. Alkoholizam se liječi antabusom, apomorfinom i psihoterapijom. Ukoliko je moguće, treba alkoholičara smjestiti u zavod u kojem će se provoditi liječenje s postupnim odvikavanjem od alkohola. Cilj liječenja treba biti potpuna apstinencija.

Uskrsni kruh i vijenac

Sastojci za 1 kruh i 1-2 vijenca: 1 kg brašna, 8 dkg kvasca, 1/2 l mlakog mlijeka, 10 dkg nasjeckanih badema, 20 dkg nasjeckanih ušećerenih limunovih korica, 30 dkg grožđica, 2 cl ruma, 20 dkg maslaca, 10 dkg šećera, 2 jaja, malo soli, 5 dkg otopljenog maslaca, 5 dkg šećera, 1 žutanjak, 5 dkg badema narezanih na štapiće, 5 dkg šećera, 3 žlice ruma. **Za lim:** maslac. Namastite lim. Prosjite brašno u posudu, u sredini učinite udubinu, u nju razmrvi kvasac, pa s mlijekom i malo brašna načinite kvas. Neka uzlazi 15 minuta. Pomiješajte bademe i narezanu koru s grožđicama, dodajte im rum i ostavite 30 min. da bubre. Otopite maslac, dodajte ga uzašlom kvascu sa šećerom, jajima i solju. Umijesite i preostalo brašno, istucite tijesto i pustite da uzlazi 40 min. Podijelite tijesto na dva dijela, jednom umiješajte voće s rumom, oblikujte kruh i pustite da uzlazi 20 min. Zagrijte pećnicu na 200 stupnjeva. Zarežite kruh u križ, pa ga pecite 50-60 min. Još vrući kruh premažite otopljenim maslacem i pospite šećerom. Od druge polovice tijesta spletnite 1 ili 2 vijenca, premažite ih žutankom, pospite štapićima badema i šećerom, pa navlažite rumom. Pecite vijence 50-60 minuta.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

O	P	O	R	B	E	N	J	A	K	Š	P	A	N
Č	E	T	E	R	D	E	S	E	T	D	A	N	A
I	P	O	N	I	N	A	R	I	S	T	K		
S	E	K	K	R	O	N	O	M	E	T	A	R	
T	L	A	P	N	J	A	Z	A	H	O	R	A	
I	N	K	I	T	O	V	I	A	R	E	S		
T	I	K	Ž	I	V	I	N	A	A	S	T		
I	C	A	T							S	L	I	
S	A	M	A	C						K	A	P	
R	E	N	A							U	A	P	
C	A	N	A							P	U	L	A
E	R	O	T	I						N	E	R	
K	T	K	O	N						K	O	S	T
P	U	L	S	P	I	K	P	O	S	T			
O	R	E	K	O	K	O	Š	A	R	R	U		
K	S	I	R	T	A	K	I	I	T	I	M		
O	D	A	B	I	R	S	L	E	Z	E	N	A	
R	A	R	I	T	E	T	C	I	M	B	A	L	
A	N	S	I	S	A	N	J	E	A	A	O		

Nagrađeni: David Jambrak, Breda Dvořák i Ljubica Buša, Nikola Sarić

FULDA

Pastoralne suradnice/ci posjetili katedralu

Pastoralne suradnice i suradnici iz Hrvatskih katoličkih misija iz Zapadne Europe su u sklopu seminara o ulozi Biblije u katehezi, koji je održan od 24. do 27. ožujka, u Fuldi, posjetili znamenitosti toga starog njemačkog grada, posebno njegovu (na slici) drevnu katedralu.

FRANKFURT

Peti malonogometni turnir

Franjevačka mladež — Frama iz Hrvatske katoličke župe Frankfurt/M. priredila je u subotu 15. i nedjelju 16. ožujka peti malonogometni turnir. Na turniru su sudjelovale 32 momčadi iz Frankfurta i okolice te momčad „Tomislavgrad“ iz Berna. Prvo je mjesto osvojila momčad „Gunnars“ koja je u finalu pobijedila momčad „Oskar“. U borbi za treće mjesto momčad „Rex Ramae“ pobijedila je momčad „Maxim“. Momčad „Vartogasaca“ dobila je priznanje za

primjerenu igru. Sve su ove momčadi nagrađene Framinim pokalom i medaljonom sv. Benedikta. Uz športsku i borbenu igru svih momčadi, posebno raspoloženje podržavali su članovi Frame koji su svim gledateljima i svim igračima posluživali besplatno piće, sendviče i kolače. Gledatelji i igrači zapazili su tu plemenitu gestu Framinih članova te su uzvratili svojim skromnim i dobrovoljnim novčanim prilogom koji će biti namijenjen u dobrotvorne svrhe.

Momčad Frame, organizator turnira

Momčad „Tomislavgrad“ iz Berna

OFFENBACH/M.

Izbor najzanimljivije maske

U sedmu nedjelju kroz godinu, 27. veljače, na nedjeljnoj misi pjevao je misijski dječji zbor u Offenbachu, a u pokladnu subotu u misijskim prostorijama za djecu je upriličen maskenbal u kojem su djeca sudjelovala igrom, pjesmom i raznim natjecanjima. Izabrana je i najzanimljivija maska Kleopatre ispod koje se skrivala mala Klara Jamić (na slici). Na Pepelnicu je započelo korizmeno vrijeme s večernjom misom, koja je služena zajedno s njemačkom zajednicom sv. Josipa. Župnik domaćin, Franz Sachs i voditelj HKM Offenbachfa o. Nediljko Norac-Kevo u toj su prigodi poželjeli vjernicima, produhovljeno i ustrajno korizmeno vrijeme.

ZVOR

Pošalješ li dah svoj,
opet nastaju,
i tako obnavljaš
lice zemlje.

Ps104.30